

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרץ 2020

Q1
20

תוכן העניינים

75	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
76	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
77	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
78	תמצית מאזן מאוחד
79	תמצית דוח על השינויים בהון
81	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
84	ביאורים לדוחות הכספיים
84	ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית
86	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
87	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
89	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
91	ביאור 5 ניירות-ערך
96	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
100	ביאור 7 פיקדונות הציבור
101	ביאור 8 זכויות עובדים
107	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות
114	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
118	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
126	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים
138	ביאור 12 א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
141	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
160	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
163	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
176	ביאור 16 יוזמות רגולטוריות
178	ביאור 17 השפעות התפשטות נגיף הקורונה

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2020 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה ישראל (2410) של לשכת רואי חשבון בישראל הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, ולביאורים 10.ו-11. בדבר סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ובנושא FIFA.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 13 במאי 2020

תמצית דוחות כספיים

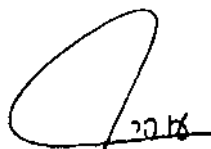
ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2019	2020		
מבוקר	בלתי מבוקר			
11,920	2,825	2,542	2	הכנסות ריבית
(2,601)	(548)	(350)	2	הוצאות ריבית
9,319	2,277	2,192		הכנסות ריבית, נטו
1,276	121	809	(2)6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,043	2,156	1,383		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
559	89	306	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,240	785	863		עמלות
90	18	22		הכנסות אחרות
3,889	892	1,191		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
*4,108	*1,051	962		משכורות והוצאות נלוות
1,334	314	321		אחזקה ופחת בניינים וציוד
*3,334	*512	633		הוצאות אחרות
8,776	1,877	1,916		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
3,156	1,171	658		רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
1,681	449	363		הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,475	722	295		רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
11	-	1		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
1,486	722	296		רווח נקי מפעילות נמשכת
296	91	(109)	(ה)1	רווח נקי (הפסד) מפעילות מופסקת
רווח נקי				
1,782	813	187		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
17	8	5		הפסד המיחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,799	821	192		המיחוס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
1.35	0.62	0.14		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק
1.13	0.55	0.22		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת
רווח מדולל				
1.35	0.61	0.14		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק
1.13	0.54	0.22		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת

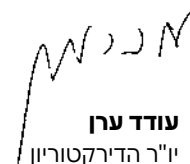
* סווג מחדש.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

דב קוטלר
המנהל הכללי

תל-אביב, 13 במאי 2020

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	
1,782	813	187	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
17	8	5	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,799	821	192	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
581	351	(667)	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
(876)	(197)	635	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(295)	154	(32)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
119	(41)	7	השפעת המס המתייחס
(176)	113	(25)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(176)	113	(25)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
1,606	926	162	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
17	8	5	הפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,623	934	167	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד

ליום 31 במרץ 2020

31 בדצמבר	31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור
נכסים			
88,122	78,332	89,475	מזומנים ופיקדונות בבנקים
59,486	66,259	74,500	5 ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
471	714	369	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
297,647	286,874	304,817	אשראי לציבור
(4,707)	(3,826)	(5,269)	הפרשה להפסדי אשראי
292,940	283,048	299,548	13,6 אשראי לציבור, נטו
1,971	2,279	2,701	אשראי לממשלות
192	103	192	השקעות בחברות כלולות
3,233	3,077	3,202	בניינים וציוד
11,143	10,246	14,946	11 נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,281	5,954	6,526	נכסים אחרים ⁽¹⁾
849	15,766	-	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת ⁽³⁾ 1(ה)
463,688	465,778	491,459	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון			
361,645	354,232	388,566	7 פיקדונות הציבור
3,520	3,328	3,980	פיקדונות מבנקים
685	358	401	פיקדונות הממשלה
3	5	3	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,853	29,695	24,491	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,050	10,429	15,957	11 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,711	12,402	20,394	התחייבויות אחרות (מזה: 596; 497; 518 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
-	16,758	-	1(ה) התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת ⁽³⁾
425,467	427,207	453,792	סך-כל ההתחייבויות וההון
38,181	38,481	37,632	9 הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
40	90	35	זכויות שאינן מקנות שליטה
38,221	38,571	37,667	סך-כל ההון
463,688	465,778	491,459	סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב](#).

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

(3) החל מהרבעון השני של שנת 2019 ועד לחלוקתה כדיבידנד בעין במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 יתרת ההשקעה בקבוצת ישראל, טופלה לפי שיטת השווי המאזני והוצגה בשורה אחת במסגרת "הנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת".

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל הון
8,167	20	8,187	(1,352)	31,346	38,181	40	38,221
-	-	-	-	192	192	(5)	187
-	-	-	-	(720)	(720)	-	(720)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	4	4	-	-	4	-	4
3	(3)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(25)	-	(25)	-	(25)
-	-	-	-	-	-	-	-
8,170	21	8,191	(1,377)	30,818	37,632	35	37,667

* בניכוי 1,990,097 יתרת מניות באוצר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל הון
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656
-	-	-	18	(18)	-	-	-
8,135	38	8,173	(1,176)	30,547	37,544	112	37,656
-	-	-	-	821	821	(6)	815
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	3	3	-	-	3	-	3
18	(18)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	113	-	113	-	113
-	-	-	-	-	-	(16)	(16)
8,153	23	8,176	(1,063)	31,368	38,481	90	38,571

* בניכוי 2,756,262 יתרת מניות באוצר.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון

לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656
-	-	-	18	(18)	-	-	-
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית ⁽¹⁾							
8,135	38	8,173	(1,176)	30,547	37,544	112	37,656
-	-	-	-	1,799	1,799	(17)	1,782
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה רווח (הפסד) נקי לשנה דיבידנד							
-	-	-	-	(1,000)	(1,000)	-	(1,000)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	14	14	-	-	14	-	14
32	(32)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(39)	(39)
-	-	-	(176)	-	(176)	-	(176)
-	-	-	-	-	-	(16)	(16)
8,167	20	8,187	(1,352)	31,346	38,181	40	38,221

* בניכוי 1,990,097 יתרת מניות באוצר.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2019	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
1,782	815	187
רווח נקי לתקופה		
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת		
(11)	-	(1)
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות		
520	111	127
פחת על בניינים וציוד		
21	4	5
הפחתות		
1,276	147	809
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
(421)	(79)	(37)
רווח ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר		
(140)	(54)	133
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר		
(81)	-	(129)
רווח מממוש וירידת-ערך בחברות מוחזקות (לרבות פעילות מופסקת)		
(4)	(1)	(10)
רווח מממוש בניינים וציוד		
64	(66)	(271)
שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות		
(483)	(475)	8
שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים		
(21)	(52)	4
מסים נדחים, נטו		
(9)	-	-
רווח ממכירות תיקי אשראי		
1,527	528	58
התאמות בגין הפרשי שער		
7,956	735	(1,643)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון		
שינוי נטו בנכסים שוטפים		
(609)	288	(3,803)
נכסים בגין מכשירים נגזרים		
(259)	721	(8,916)
ניירות-ערך למסחר		
889	(163)	(988)
נכסים אחרים		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות		
2,374	753	3,907
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
(6,891)	1,230	525
התחייבויות אחרות		
7,480	4,442	(10,035)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת		

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
7	(109)	297	פיקדונות בבנקים
(7)	1,511	(4,701)	אשראי לציבור
457	149	(730)	אשראי לממשלות
237	(6)	102	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(15)	(15)	(75)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
126	117	3	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(56,555)	(19,894)	(24,136)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
43,958	6,669	14,606	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
9,671	2,297	4,080	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה
(7,804)	(2,792)	(2,657)	רכישת תיקי אשראי
113	-	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(136)	(2)	1	השקעה בחברות כלולות
1,356	-	-	תמורה ממימוש השקעה בחברת בת שיצאה מאיחוד (נספח א')
(642)	(134)	(100)	רכישת בניינים וציוד
(52)	2	14	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(9,286)	(12,207)	(13,296)	מזומנים, נטו, לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
242	50	460	פיקדונות מבנקים
9,878	2,465	26,921	פיקדונות מהציבור
477	150	(284)	פיקדונות מהממשלה
3	5	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
3,539	2,782	-	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(6,161)	(3,417)	(2,058)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,000)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
16	16	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
6,994	2,051	25,039	מזומנים, נטו, מפעילות מימון
5,188	(5,714)	1,708	גידול (קטיון) במזומנים - כולל יתרות מזומנים ושוי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
(8)	(8)	-	בניכי קטיון במזומנים ושוי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
5,196	(5,706)	1,708	גידול (קטיון) במזומנים
82,217	82,217	85,886	יתרת מזומנים לתחילת התקופה מפעילות נמשכת
(1,527)	(528)	(58)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
85,886	75,983	87,536	יתרת מזומנים לסוף התקופה מפעילות נמשכת

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו			
13,120	3,309	2,897	ריבית שהתקבלה
(3,330)	(1,010)	(929)	ריבית ששולמה
17	2	1	דיבידנדים שהתקבלו
(2,285)	(468)	(101)	מסים על הכנסה ששולמו
373	311	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
נספח א' - תמורה ממימוש השקעות בחברות בת שאוחדו בעבר			
178			מזומנים שנגרעו
23,415			נכסים (למעט מזומנים)
(21,339)			התחייבויות
2,254			נכסים והתחייבויות שנגרעו
(39)			נכסים והתחייבויות המיוחסים לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(891)			השקעה בחברה כלולה - ישראלכרט
1,324			סך-הכל תמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
210			רווח הון ממימוש השקעות בחברת בת שאוחדה בעבר
1,534			תמורה שהתקבלה ממימוש השקעה
(178)			מזומנים שנגרעו
1,356			זרימת מזומנים ממימוש השקעה בחברת בת שיצאה מאיחוד

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2019, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2019 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 13 במאי 2020.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2019. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) חכירות

ביום 1 ביולי 2018 פרסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא חכירות." החוזר מאמץ את תיקון ASC 842 - ASU 2016-02. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח. השינוי העיקרי של העדכון מתייחס לטיפול החשבונאי על-ידי חוכרים בעסקאות חכירה תפעולית, לפיו נדרש להכיר במאזן בנכס ובהתחייבות בגין חכירה תפעולית. הטיפול החשבונאי החל על מחכיר נותר בעיקרו ללא שינוי. להלן עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של הבנק בעקבות יישום כללים אלה, בהתייחס לעסקאות בהן הבנק הינו החוכר בחכירה תפעולית:

1. התחייבויות חכירה תפעוליות ונכסי זכות שימוש, מוכרים בתחילת החכירה על בסיס הערך הנוכחי של תשלומי החכירה העתידיים על פני תקופת החכירה, מהוונים בשיעור הריבית התוספת של הבנק. תשלומי החכירה כוללים: תשלומי חכירה קבועים (בניכוי תמריצים שישולמו לחוכר), תשלומי חכירה משתנים בשל הצמדה למדד או שיעור, תשלומי קנסות בגין ביטול החכירה, סכומים שצפוי שהחוכר ישלם למחכיר בגין ערך שייר מובטח. תקופת החכירה הינה התקופה הנקובה בחוזה, וכוללת אופציות הארכה שמימושן על-ידי הבנק ודאי באופן סביר, או אופציות ביטול שוודאי באופן סביר שלא תמומש על-ידי הבנק. תקופת החכירה נקבעת בתחילת החכירה, ולאחר מכן כאשר מתרחשות נסיבות המצריכות את הערכתה מחדש. נכסי זכות שימוש מותאמים בגין עלויות ישירות ראשוניות, תשלומי חכירה מראש, ובניכוי תמריצי חכירה שהתקבלו.
  2. התחייבויות בגין חכירה תפעולית מוצגות במסגרת התחייבויות אחרות, ונכסי זכות שימוש המתייחסים מוצגים במסגרת נכסים אחרים. הוצאות בגין חכירה תפעולית מוכרות על בסיס קו ישר על פני תקופת החכירה ומדווחות בהוצאות אחרות (במסגרת הוצאות תפעוליות ואחרות). תשלומי חכירה משתנים, מוכרים בעת התהוותם יחד עם הוצאות חכירה תפעוליות.
  3. לגבי חכירות בהן תקופת החכירה המקורית היא פחות משנה, הבנק בחר ליישם את החריג לתקן, והן לא יוכרו כנכס והתחייבות במאזן.
  4. כמתאפשר על-פי התקן, הבנק בחר במדיניות על פיה בחכירות נדל"ן, דמי הניהול אינם מהווים חלק מתשלומי החכירה, ולפיכך לא מהווים חלק מהנכס וההתחייבות בגין החכירה. בנוסף מע"מ לא מהווה חלק מתשלומי החכירה ולפיכך לא מהווה חלק מהנכס או ההתחייבות.
- ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מותאם. הבנק בחר, בהתאם להקלה המתאפשרת בתקן, לשמר קביעות קודמות לגבי סיווג חכירות קיימות.
- יישום ההוראות החדשות הביא לגידול בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה למועד היישום לראשונה. כמו-כן, למועד היישום לראשונה, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רוברד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.04% וכ-0.05%, בהתאמה.

(2) הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לוויים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 21 באפריל 2020 דגשים פיקוחיים אשר עיקריהם מפורט להלן:

- א. לגבי טיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים, נקבע כי אין לסווג חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללוויים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.
- ב. לעניין קביעת מצב הפיגור, חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור של עד 30 יום, וניתנה להם דחיה כאמור, לא ייחשבו כהלואות בפיגור בתקופת הדחיה. בנוסף, כאשר בוצעה דחיית תשלומים כאמור לחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, יש להקפיא את מצב הפיגור במשך תקופת דחיית התשלום (למעט אם החוב סווג כפגום או אם הוא נמחק חשבונאית).

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- ג. במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר כאמור, הלוואות אלה, ככלל, לא ידווחו כהלוואות פגומות שאינן צוברות ריבית. ככל שנצבר מידע חדש המצביע על כך שחלה ירידה בסיכויי הפירעון של הלוואה ספציפית או שהלוואה ספציפית לא תשולם, על הבנק לפעול בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא.
- ד. לגבי הלוואות לדיוור שיש לחשב לגביהן הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור, דחייה של תשלומי קרן או ריבית לפרק זמן קצר בהלוואה כאמור אשר לא הייתה חוב בעייתי לפני מועד הדחייה, ככלל, אינה מחייבת סיווג של החוב כחוב בארגון מחדש.
- ה. הלוואות לדיוור אשר יועמדו בתקופת המשבר, לא תחול בגינן דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1 נקודת האחוז.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא	עיקרי ההוראות	מועד תחילה והוראות מעבר	השפעה על הבנק
מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	מטרתו העיקרית של התיקון הינה לספק מידע שימושי יותר בנוגע להפסדי אשראי צפויים בגין מכשירים פיננסיים ומחויבויות למתן אשראי, תוך חיזוק האנטי מחזוריות בהתנהגות ההפרשה להפסדי האשראי וחיזוק הקשר בין אופן ניהול סיכוני האשראי לבין אופן השתקפותם בדוחות הכספיים. לצורך כך התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו, בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים לאורך חיי האשראי ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיוור), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות. בנוסף, ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה, וכן יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.	1 בינואר 2022. ככלל, הכללים החדשים יישמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת.	הבנק נערך ליישום התיקון.

הפסקת פרסום ריבית הליבור

החל מסוף שנת 2021, המערכת הפיננסית העולמית צפויה להפסיק לפרסם את ריביות ה-"LIBOR" ולחדול מהשימוש בהן. ריביות אלו מהוות בסיס לצורך חישוב שיעור הריבית החל על מוצרים פיננסיים במטבעות חוץ עיקריים או צמודים למטבעות אלו בריבית משתנה. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, מתגבשות בעולם, על-ידי גופים כגון ISDA (International Swaps and Derivatives Association) וה-ARRC (Alternative Reference Rate Committee), חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. השינוי הצפוי ישפיע בכל תעשיית הבנקאות בעולם ובארץ.

במסגרת זו הוקמה בבנק ועדת היגוי אשר עוקבת אחר הפרסומים הבינלאומיים ובוחנת את השפעת ההחלפה על פעילות הבנק. הוועדה מעדכנת את ההנהלה והדירקטוריון מדי תקופה. במסגרת פעילות הוועדה נערך מיפוי של המוצרים השונים הקיימים בבנק ואשר מתבססים על הריביות שצפויות להעלם, בוצעו שינויים במסמכים משפטיים וכן נעשות הדרכות לעובדי הבנק. בסוף חודש ינואר 2020 נשלחו ללקוחות הבנק מכתבים אשר מתארים את השינוי העתידי על-פי המידע שהיה מצוי בבנק באותה עת.

לאור חוסר הוודאות לגבי המשך ביצוע התהליך שמושפע כאמור מהחלטות בינלאומיות, אין ביכולתו של הבנק לבצע הערכות כמותיות של החלפת הריביות. הבנק ימשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים שנובעים מתהליך החלפת הריביות. ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB הקלות יישום בטיפול החשבונאי בהחלפת חוזים מבוססי ליבור לעוגני ריביות חלופיות. הקלות אילו מתייחסות בעיקר לטיפול בשינוי תנאי חוב וחשבונאות גידור, אשר נועדו לאפשר רציפות בטיפול החשבונאי במצב של החלפת ריבית הליבור בעוגני ריביות חלופיות. הבנק בוחן את יישום הקלות אילו בחוזים הרלוונטיים.

להלן פירוט יתרות החוזים המושפעים מריבית הליבור:

מזה: עסקאות שיימשכו מעבר לשנת 2021		סך העסקאות ליום 31 במרץ 2020		
מספר עסקאות	סכום במיליוני ש"ח	מספר עסקאות	סכום במיליוני ש"ח	
5,041	13,253	5,949	21,537	הלוואות
123	547	499	3,225	פיקדונות
1,045	96,041	1,454	134,401	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב
30	2,627	75	6,093	מסגרות אשראי שלא נוצלו
6,239	112,468	7,977	165,256	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. פעילות מופסקת

בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות"), ביום 8 באפריל 2019 מכר הבנק בהצעת מכר לציבור כ-65.2% מהונה של ישראלכרט. לאחר המכירה נותר הבנק עם החזקה של כ-33% ממניות ישראלכרט, שטופלה לפי שיטת השווי המאזני.

ביום 2 בפברואר 2020, אישר דירקטוריון הבנק, חלוקה של יתרת ההחזקה במניות בישראלכרט, כדיבידנד בעין לבעלי מניות הבנק וביום 9 במרץ 2020 בוצעה החלוקה בפועל. בכך השלים הבנק את ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט, כנדרש בחוק להגברת התחרותיות. חלוקת המניות בוצעה בהתאם לשווי המניות בבורסה במועד חלוקתן. עקב ירידת מחיר המניה מתחת ליתרת ההשקעה בספרי הבנק ליום 31 בדצמבר 2019, הבנק הכיר בהפסד מירידת-ערך ההשקעה בסך של כ-109 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס) במסגרת הרווח מפעילות מופסקת בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2020.

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
א. הכנסות ריבית		
2,458	2,308	מאשראי לציבור
17	13	מאשראי לממשלות
103	61	מפיקדונות בבנקים
29	33	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
218	127	מאגרות-חוב
2,825	2,542	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית		
(428)	(321)	על פיקדונות הציבור
(2)	(1)	על פיקדונות הממשלה
(6)	(3)	על פיקדונות מבנקים
(113)	(25)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
1	-	על התחייבויות אחרות
(548)	(350)	סך-כל הוצאות ריבית
2,277	2,192	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית*		
3	(43)	הכנסות ריבית
(1)	1	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
3	3	מוחזקות לפדיון
209	117	זמינות למכירה
6	7	למסחר
218	127	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
		1. מפעילות במכשירים נגזרים
		סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(738)*	1,171	
		2. מהשקעה באגרות-חוב
		רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
30	111	
(3)	(27)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
27	84	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
		3. הפרשי שער, נטו
643	(994)	
		4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות
		רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽²⁾⁽³⁾
153	(123)	
2	1	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
-	11	התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת
155	(111)	סך-הכל מהשקעה במניות
		5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח
-	-	
		6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
		סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
*87	150	

* סווג מחדש בגין יישום לראשונה של חוזר בנק ישראל בנושא מכשירים נגזרים וגידור (סיווג נגזרים למסחר ושיינם למסחר).

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-0 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019: כ-7 מיליוני ש"ח).

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2020	
**52	213	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(50)	(57)	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
**2	156	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר***
89	306	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
** (42)	(24)	חשיפת ריבית
**42	176	חשיפת מטבע-חוץ
**2	4	חשיפה למניות
**2	156	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** סווג מחדש בגין יישום לראשונה של חוזר בנק ישראל בנושא מכשירים נגזרים וגידור (סיווג נגזרים למסחר ושייכים למסחר).

*** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-52 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019: כ-51 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2020 ובשנת 2019

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				יתרה ליום 1 בינואר 2020
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
		בלתי מבוקר				
(1,352)	3	(1,349)	(1,561)	(38)	250	2020
(25)	-	(25)	417	-	(442)	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,377)	3	(1,374)	(1,144)	(38)	(192)	יתרה ליום 31 במרץ 2020
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(38)	(160)	יתרה ליום 1 בינואר 2019
18	-	18	-	-	18	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית ⁽¹⁾
(1,176)	3	(1,173)	(993)	(38)	(142)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
113	-	113	(126)	-	239	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,063)	3	(1,060)	(1,119)	(38)	97	יתרה ליום 31 במרץ 2019

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2019

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				יתרה ליום 1 בינואר 2019
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
		מבוקר				
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(38)	(160)	יתרה ליום 1 בינואר 2019
18	-	18	-	-	18	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית ⁽¹⁾
(1,176)	3	(1,173)	(993)	(38)	(142)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
(176)	-	(176)	(568)	-	392	שינוי נטו במהלך השנה
(1,352)	3	(1,349)	(1,561)	(38)	250	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2020 ובשנת 2019

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 במרץ 2019			31 במרץ 2020		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
בלתי מבוקר					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
262	(115)	377	(383)	200	(583)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(23)	3	(26)	(59)	25	(84)
שינוי נטו במהלך התקופה					
239	(112)	351	(442)	225	(667)
הטבות לעובדים					
(143)	80	(223)	389	(203)	592
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
17	(9)	26	28	(15)	43
שינוי נטו במהלך התקופה					
(126)	71	(197)	417	(218)	635
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
113	(41)	154	(25)	7	(32)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	-
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
113	(41)	154	(25)	7	(32)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
מבוקר		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן		
559	(275)	834
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾		
(167)	86	(253)
שינוי נטו במהלך השנה		
392	(189)	581
הטבות לעובדים		
(645)	348	(993)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾		
77	(40)	117
שינוי נטו במהלך השנה		
(568)	308	(876)
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		
(176)	119	(295)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
-	-	-
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק		
(176)	119	(295)
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2020				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
של מוסדות פיננסיים בישראל	374	4	-	378
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון	374	4	-	378
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	43,718	107	(254)	43,571
של ממשלות זרות	5,905	176	(26)	6,055
של מוסדות פיננסיים זרים	5,441	37	(240)	5,238
של אחרים זרים	2,407	7	(114)	2,300
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	57,471	(1)327	(1)634	57,164
(3) השקעות במניות שאינן למסחר				
מניות שאינן למסחר	1,466	(2)49	(2)19	1,496
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	1,110	-	-	1,110
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר	59,311	380	(653)	59,038
(4) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	15,303	59	(83)	15,279
של ממשלות זרות	185	-	-	185
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	15,488	59	(83)	**15,464
מניות				
של אחרים	2	-	-	2
סך-כל ניירות הערך למסחר	15,490	(2)59	(2)83	15,466
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾	74,801	439	(736)	74,504

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 ** מזה ניירות-ערך בסך 1,877 מיליוני ש"ח שסוגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.
 (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-2.5 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2020						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	20-40%
	20-40%	0-20%			20-40%	0-20%
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומש						
אגרות-חוב ומלוות						
(9)	-	(9)	555	(245)	-	(245)
של ממשלת ישראל						
(17)	-	(17)	816	(9)	-	(9)
של ממשלות זרות						
-	-	-	-	(240)	-	(240)
של מוסדות פיננסיים זרים						
(14)	-	(14)	196	(100)	(10)	(90)
של אחרים זרים						
(40)	-	(40)	1,567	(594)	(10)	(584)
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה						

ליום 31 במרץ 2019				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
310	-	4	306	306
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
310	-	4	306	306
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				

שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים		
32,972	(2)	179	32,795	32,972
של ממשלת ישראל				
14,444	(112)	25	14,531	14,444
של ממשלות זרות				
118	-	1	117	118
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8,114	(22)	46	8,090	8,114
של מוסדות פיננסיים זרים				
73	-	-	73	73
של אחרים בישראל				
2,799	(14)	21	2,792	2,799
של אחרים זרים				
58,520	(150) ⁽¹⁾	272 ⁽¹⁾	58,398	58,520
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2019					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
1,826	(9) ⁽¹⁾	86 ⁽¹⁾	1,749	1,826	(3) השקעות במניות שאינן למסחר
1,078	-	-	1,078	1,078	מניות שאינן למסחר
60,656	(159)	362	60,453	60,652	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
					סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
5,594	-	42	5,552	5,594	של ממשלת ישראל
3	-	-	3	3	של ממשלות זרות
5,597	-	42	5,555	5,597	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
מניות					
10	-	3	7	10	של אחרים
5,607	(1) ⁽¹⁾	45 ⁽¹⁾	5,562	5,607	סך-כל ניירות הערך למסחר
66,263	(159)	407	66,015	66,259	סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾

12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים					
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%		
-	-	-	(2)	-	(2)	2,860	של ממשלת ישראל
(112)	-	(112)	8,883	-	-	-	של ממשלות זרות
(16)	-	(16)	2,515	(6)	(6)	1,022	של מוסדות פיננסיים זרים
(5)	-	(5)	510	(9)	(9)	595	של אחרים זרים
(133)	-	(133)	11,908	(17)	(17)	4,477	סך-כל אגרות-חוב ומלוות
							זמינים למכירה

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(2)	-	(2)	2,860
(112)	-	(112)	8,883	-	-	-	-
(16)	-	(16)	2,515	(6)	-	(6)	1,022
(5)	-	(5)	510	(9)	-	(9)	595
(133)	-	(133)	11,908	(17)	-	(17)	4,477

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-2.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
					(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון
					אגרות-חוב ומלוות
303	-	4	299	299	של מוסדות פיננסיים בישראל
303	-	4	299	299	סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון

שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	
					(2) אגרות-חוב זמינות למכירה
					אגרות-חוב ומלוות
33,417	(2)	264	33,155	33,417	של ממשלת ישראל
8,108	(61)	23	8,146	8,108	של ממשלות זרות
6,830	-	108	6,722	6,830	של מוסדות פיננסיים זרים
2,454	(3)	31	2,426	2,454	של אחרים זרים
50,809	(66) ⁽¹⁾	426 ⁽¹⁾	50,449	50,809	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה

שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
					(3) השקעות במניות שאינן למסחר
1,771	(5) ⁽²⁾	150 ⁽²⁾	1,626	1,771	מניות שאינן למסחר
1,021	-	-	1,021	1,021	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
52,883	(71)	580	52,374	52,879	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה **ביאור 2 וביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
6,602	-	69	6,533	6,602	של ממשלת ישראל
3	-	-	3	3	של ממשלות זרות
**6,605	-	69	6,536	6,605	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
מניות					
2	-	-	2	2	של אחרים
6,607	(1)	(1)69	6,538	6,607	סך-כל ניירות הערך למסחר
59,490	(71)	649	58,912	59,486	סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾

12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים				
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%		
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש							
אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	(2)	-	(2)	567	של ממשלת ישראל
(22)	-	(22)	2,005	(39)	(39)	3,244	של ממשלות זרות
(1)	-	(1)	319	(2)	(2)	97	של אחרים זרים
(23)	-	(23)	2,324	(43)	(43)	3,908	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 ** מזה ניירות-ערך בסך 1,702 מיליוני ש"ח שסווגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-2.6 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2020						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
181,808	30,076	151,732	909	2	150,821	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
153,085	-	153,085	35,967	92,450	24,668	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
92,380	-	92,380	-	92,296	84	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
334,893	30,076	304,817	36,876	92,452	175,489	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,482	-	1,482	714	-	768	חובות בארגון מחדש
2,757	-	2,757	50	2	2,705	חובות פגומים אחרים
4,239	-	4,239	764	2	3,473	סך-הכל חובות פגומים
873	-	873	70	715	88	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,964	-	3,964	51	-	3,913	חובות בעייתיים אחרים
9,076	-	9,076	885	717	7,474	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3,611	8	3,603	133	-	3,470	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,666	-	1,666	654	478	534	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
478	-	478	-	478	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
5,277	8	5,269	787	478	4,004	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
1,530	-	1,530	131	-	1,399	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-84 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-344 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי** ⁽⁵⁾	לדיוור ⁽⁵⁾
		סך-הכל	פרטי אחר			
יתרת חוב רשומה						
156,342	23,340	133,002	965	-	132,037	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
153,872	-	153,872	41,143	83,068	29,661	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
82,951	-	82,951	-	82,871	80	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
310,214	23,340	286,874	42,108	83,068	161,698	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,311	-	1,311	651	-	660	חובות בארגון מחדש
1,674	-	1,674	71	-	1,603	חובות פגומים אחרים
2,985	-	2,985	722	-	2,263	סך-הכל חובות פגומים
876	-	876	85	705	86	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,038	-	3,038	60	1	2,977	חובות בעייתיים אחרים
6,899	-	6,899	867	706	5,326	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,294	10	2,284	154	-	2,130	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
1,542	-	1,542	685	426	431	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
426	-	426	-	426	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,836	10	3,826	839	426	2,561	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
641	-	641	158	-	483	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-80 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-290 מיליוני ש"ח.

(5) סוג מחדש, הלוואות לדיוור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" סוגו מחדש מאשראי "מסחרי" לאשראי "לדיוור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
						יתרת חוב רשומה
165,145	20,042	145,103	862	2	144,239	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
152,544	-	152,544	37,833	89,700	25,011	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
89,608	-	89,608	-	89,533	75	(1) מזה: לפי עומק פיגור
317,689	20,042	297,647	38,695	89,702	169,250	סך-הכל ⁽²⁾
						(2) מזה:
1,374	-	1,374	707	-	667	חובות בארגון מחדש
3,068	-	3,068	55	2	3,011	חובות פגומים אחרים
4,442	-	4,442	762	2	3,678	סך-הכל חובות פגומים
913	-	913	93	699	121	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,767	-	3,767	51	1	3,715	חובות בעייתיים אחרים
9,122	-	9,122	906	702	7,514	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*
3,094	7	3,087	136	-	2,951	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,620	-	1,620	615	446	559	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
446	-	446	-	446	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
4,714	7	4,707	751	446	3,510	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
1,408	-	1,408	136	-	1,272	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-75 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-314 מיליוני ש"ח.

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
5,251	8	5,243	790	446	4,007	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
809	1	808	120	32	656	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(340)	-	(340)	(158)	(1)	(181)	מחיקות חשבונאיות
153	-	153	82	1	70	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(187)	-	(187)	(76)	-	(111)	מחיקות חשבונאיות נטו
5,873	9	5,864	834	478	4,552	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2020 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
59	-	59	8	-	51	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
596	1	595	47	-	548	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור*		
4,334	9	4,325	904	424	2,997	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
121	2	119	65	4	50	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(357)	-	(357)	(188)	(2)	(167)	מחיקות חשבונאיות
234	-	234	95	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(123)	-	(123)	(93)	(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,332	11	4,321	876	426	3,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(72)	-	(72)	2	-	(74)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
496	1	495	37	-	458	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* סוג מחדש, הלוואות לדיוור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" סוגו מחדש מאשראי "מסחרי" לאשראי "לדיוור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		31 במרץ		
2019	2019	2020		
מבוקר	בלתי מבוקר			
בישראל				
לפי דרישה				
145,695	138,395	169,128		אינם נושאים ריבית
86,408	91,730	92,733		נושאים ריבית
232,103	230,125	261,861		סך-הכל לפי דרישה
113,332	105,138	105,972		לזמן קצוב
345,435	335,263	367,833		סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל				
לפי דרישה				
1,193	1,974	1,368		אינם נושאים ריבית
5,306	4,121	5,031		נושאים ריבית
6,499	6,095	6,399		סך-הכל לפי דרישה
9,711	12,874	14,334		לזמן קצוב
16,210	18,969	20,733		סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
361,645	354,232	388,566		סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:				
165,615	167,790	184,880		פיקדונות של אנשים פרטיים
48,817	47,284	41,671		פיקדונות של גופים מוסדיים
131,003	120,189	141,282		פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		31 במרץ		
2019	2019	2020		
מבוקר	בלתי מבוקר			
תקרת הפיקדון				
122,404	123,183	136,077		עד 1
90,385	89,154	106,371		מעל 1 עד 10
55,261	53,977	58,944		מעל 10 עד 100
35,698	32,274	38,437		מעל 100 עד 500
57,897	55,644	48,737		מעל 500
361,645	354,232	388,566		סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

31 בדצמבר	31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
8,262	7,355	7,574	סכום ההתחייבות
(4,138)	(3,809)	(3,919)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
4,124	3,546	3,655	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
395	359	342	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
395	359	342	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
36	37	32	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
36	37	32	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
664	610	558	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
664	610	558	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
5,219	4,552	4,587	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
34	51	74	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,319	4,319	5,183	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
139	33	49	עלות שירות
128	38	27	עלות ריבית
(29)	-	-	הפקדות משתתפי התוכנית
1,013	225	(594)	הפסד אקטוארי (רווח)
(5)	(2)	2	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(343)	(98)	(112)	הטבות ששולמו
(39)	-	-	גריעת יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת
5,183	4,515	4,555	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
5,005	4,303	4,356	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
5,183	4,515	4,555	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
2,374	1,695	1,739	הפסד אקטוארי נטו
2,374	1,695	1,739	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר	31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
9,321	8,324	8,474	מחויבות בגין הטבה חזויה
9,143	8,112	8,275	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(4,138)	(3,809)	(3,919)	שווי הוגן של נכסי התוכנית

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (ד) להלן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
139	33	49	עלות שירות
128	38	27	עלות ריבית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
117	26	43	הפסד אקטוארי נטו
384	97	119	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,013	225	(594)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(117)	(26)	(43)	הפחתה של הפסד אקטוארי
(5)	(2)	2	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(15)	-	-	גריעת יתרונות המיוחסות לפעילות מופסקת
876	197	(635)	סך-הכל הוכר ברווח (הפסד) כולל אחר
384	97	119	סך עלות ההטבה נטו
1,260	294	(516)	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2020 לפני השפעת המס

130	הפסד אקטוארי נטו
-----	------------------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

	31 במרץ		31 בדצמבר
	2019	2020	2019
שיעור היוון	1.25%	1.99%	0.44%
שיעור עליית המדד	2.0%	2.0%	2.0%
שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2019	2020	2019
שיעור היוון	1.89%	0.44%	0.69%
שיעור גידול בתגמול	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

	קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
	31 בדצמבר	31 במרץ	2020	31 בדצמבר	31 במרץ	2020
שיעור היוון	502	430	389	(423)	(364)	(332)

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-20 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-32% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

	31 במרץ		31 בדצמבר
	2019	2020	2019
התחייבות לפיצויים	3,545	3,743	3,933
יעודות לפיצויים	(3,427)	(3,670)	(3,841)
התחייבות נטו	118	73	92

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

תחזית	הפקדות בפועל		
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
*2020	2019	2020	
תחזית	בלתי מבוקר	מבוקר	
הפקדות	42	40	182

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	טבות
2020	376
2021	520
2022	520
2023	355
2024	331
2025-2029	1,349
2030 ואילך	2,093
סך-הכל	5,544

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. ביום 21 בינואר 2020 חתמו הבנק ונציגות ארגון העובדים על הסכם שכר לשנים 2018-2022, אשר אושר על-ידי דירקטוריון והנהלת הבנק. הסכם זה ממצה את מלוא התמורה שניתנת לעובדים בגין השנים 2018-2022 והתבטלו כל סכסוכי העבודה וההודעות על שביתה שהוכרזו על-ידי נציגות העובדים טרם חתימת ההסכם.

הסכם השכר כולל, בין היתר, את הרכיבים הבאים:

א. בנוסף למנגנוני הקידום ועליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשולם לעובדים, שהוגדרו בהסכם, תוספת שכר שקלית קבועה שתשולם ב-3 פעימות בשנים 2020-2022 וחלקה מותנית בביצועיו העסקיים של הבנק. להערכת הבנק, בהתחשב בהשפעת תוספת שכר זו, כמו גם במנגנוני הקידום הנהוגים והשפעות נוספות, יסתכם שיעור הגידול השנתי הממוצע בשכר של העובדים האמורים בכ-3.7% בתקופת ההסכם. תוספת זו מוערכת בגידול שנתי בעלויות שכר העובדים האמורים בשיעור של כ-0.8%.

ב. העובדים קיבלו מענק חתימה חד-פעמי בעלות כוללת של כ-200 מיליון ש"ח.

ג. תוכנית להענקת יחידות פנטום לעובדים שהיתה נהוגה בבנק, הומרה לתשלום שכר והפרשות סוציאליות לעובדים הזכאים בעלות דומה. במקביל בוצע בתחילת 2020 פירעון של ההתחייבות הקיימת בגין יחידות הפנטום שהבשילו, בהתבסס על ההתחייבות בספרי הבנק ליום 31 בדצמבר 2019.

ד. כחלק מהיערכות הבנק לשינויים המתרחשים בעולם הבנקאות, הוסכם על המשך במדיניות לקליטת עובדים בחוזה אישי בעלי הכשרה ספציפית בפרט בתחומי הטכנולוגיה והחדשנות הדרושים לבנק וכן על השקת תוכנית להכשרת עובדים קיימים למקצועות העתיד.

השפעת ההתקשרות בהסכם זה הינה גידול חד פעמי בהתחייבות האקטוארית של הבנק בסך של כ-80 מיליון ש"ח לפני מס אשר נגרע מההון העצמי ליום 31 בדצמבר 2019 ובהוצאות השכר לשנת 2019 בסך של כ-200 מיליון ש"ח לפני מס בגין המענק החד פעמי.

ה. בהמשך לאמור בביאור 4.ג.22 לדוחות הכספיים לשנת 2019 ובהתחשב בתשואה להון שהשיג הבנק בשנת 2019, פקעו בחודש מרץ 2020 89,771 יחידות מניות חסומות (RSU), שהוענקו מכח תוכניות תגמול קודמות ובגין שנים קודמות כתגמול משתנה נדחה למנכ"ל הקודם של הבנק, לחברי הנהלה ולמנהלים בכירים ועובדים מרכזיים בבנק. עיקר היתרה של יחידות המניות החסומות (RSU) הבשילה ובגין היקצה הבנק 218,855 מניות (0.02% מההון המונפק) מתוך מניות שהוחזקו באוצר.

ו. בהמשך לאמור בביאור 4.ג.22 לדוחות הכספיים לשנת 2019, במועד אישור הדוחות הכספיים אישר הדירקטוריון הענקת מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2020) ליו"ר הדירקטוריון, חברי הנהלה, מנהלים בכירים ועובדים מרכזיים בבנק, בהיקף כולל של עד כ-0.04% מההון המונפק של הבנק (556,127 מניות) וזאת במסגרת יישום תוכניות התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים, כחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2019 אשר הוכר בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019 ולפי מתאר שפרסם הבנק בחודש מאי 2018. מנכ"ל הבנק ויתר על המניות החסומות להן היה זכאי בגין שנת 2019 (בשווי כ-25.5 אלפי ש"ח). כמו-כן, אושרה הקצאת 28,257 יחידות מניות חסומות (RSU) (כ-0.002% מההון המונפק) למספר עובדים שאינם נושאי משרה.

ז. בחודש ינואר 2020 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 352 מיליון ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון ליום 31 בדצמבר 2019. התוכנית נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2020 לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה. לאור אי הוודאות שהיתה קיימת ביחס לחקירת הרשויות האמריקאיות עובר לאישור ההסדרים (ראה [ביאור 10.1](#)), מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד מרווחים שוטפים, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק.

על רקע הודעת המפקחת על הבנקים מיום 29 במרץ 2020 והוראת שעה שקבעה (ראה [סעיף ת' להלן](#)) בקשר עם התפשטות נגיף הקורונה החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020, כי לאור אי הוודאות בתנאים המקרו כלכליים יחד עם הגשמת תכלית הוראות ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים.

ב. תשלום דיבידנד

כתוצאה ממכירת כ-65.2% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019, נוצרו לבנק עודפי הון נוספים. בקשר עם עודפי הון אלה הכריז דירקטוריון הבנק בחודש ספטמבר 2019 על חלוקת דיבידנד בסך של 1 מיליארד ש"ח אשר שולם בחודש אוקטובר 2019. ביום 9 במרס 2020 חולקה יתרת ההחזקה של הבנק במניות ישראלכרט (כ-33% מהון המניות המונפק והנפרע של ישראלכרט), כדיבידנד בעין לבעלי מניות הבנק.

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
02.02.2020	09.03.2020	*53.937	**720
24.09.2019	23.10.2019	74.897	1,000

* חושב בהתבסס על שווי מניות ישראלכרט ביום 8 במרץ 2020 (10.91 ש"ח). בגין כל מניה של הבנק חולקה כדיבידנד בעין כ-0.0494 מניה של ישראלכרט.
 ** שולם כדיבידנד בעין במניות. הסכום הנקוב הינו על-פי מחיר מניית ישראלכרט בבורסה ביום 8 במרץ 2020.

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנים 2019 ו-2020 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 30% ו-20%, בהתאמה.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2019	31 במרץ 2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
38,795	38,903	38,152	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
733	733	488	הון רובד 1 נוסף
39,528	39,636	38,640	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
9,707	9,436	9,552	הון רובד 2
49,235	49,072	48,192	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
309,303	312,408	313,394	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,528	2,998	3,226	סיכונים שוק
23,556	24,285	23,612	סיכון תפעולי
336,387	339,691	340,232	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾

3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.53%	11.45%	11.21%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.75%	11.67%	11.36%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.64%	14.45%	14.16%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.27%	10.24%	9.27%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾
13.77%	13.74%	12.77%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות ראה [סעיף ט. להלן](#).

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 808 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2020, 883 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019 ו-585 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019 בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרשו עובר ליום 31 במרץ 2020 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה (ראה [סעיף ח. להלן](#)) הינם 9% ו-12.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2019	31 במרץ 2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
4. חברות בת משמעותיות			
הפועלים שוויץ⁽¹⁾⁽²⁾			
18.27%	52.30%	99.11%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
18.27%	52.30%	99.11%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.31%	52.38%	99.16%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף⁽¹⁾			
33.09%	30.64%	32.61%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
33.09%	30.64%	33.65%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

(1) בהתאם למדווח לרגולטור המקומי.

(2) בעקבות ההפסד שנבע מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ו-FIFA שהוכרה בדוחות הכספיים של הרבעון הרביעי לשנת 2019 ועל מנת שהפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות הון הרגולטורי הנדרש בשוויץ, השקיע הבנק סכום של 95 מיליון פרנק שוויצרי בחודש מרץ 2020, וזאת מיד עם קבלת אישור הפיקוח על הבנקים להגדלת ההשקעה כאמור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2019	31 במרץ 2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
הון עצמי רובד 1			
38,221	38,571	37,667	סך ההון
(25)	(47)	(22)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
38,196	38,524	37,645	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(7)	-	-	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(50)	(39)	(44)	מסים נדחים לקבל
(1)	(1)	(50)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(58)	(40)	(94)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
657	419	601	סך התאמות בגין תוכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
38,795	38,903	38,152	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 1 נוסף			
733	733	488	סך-הכל הון רובד 1 נוסף
39,528	39,636	38,640	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
5,929	5,580	5,635	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,778	3,856	3,917	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
9,707	9,436	9,552	סך-הכל הון רובד 2
49,235	49,072	48,192	סך-הכל הון כולל

* התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף "התייעלות תפעולית"](#) להלן) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

ו. השפעת התאמות בגין תוכניות ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2019	31 במרץ 2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.31%	11.31%	11.01%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות
0.22%	0.14%	0.20%	השפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות*
11.53%	11.45%	11.21%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף "התייעלות תפעולית"](#) להלן) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ז. רכיבי הון הנתונים לתגודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2020:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח
בהון עצמי רובד 1	בסך נכסי הסיכון
באחוזים	
(0.03%)	(0.03%)

הבנק בנתוני המאוחד

ח. יעד הלימות ההון

ביום 31 במרץ 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)" ("הוראת השעה") וזאת, לפי הודעת הפיקוח על הבנקים, על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי. בהתאם לחוזר נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9% (לעומת 10% לפני השינוי), וביחס הון כולל מזערי של 12.5% (לעומת 13.5% לפני השינוי). דרישות הון אלה יהיו בתוקף למשך שישה חודשים ובמידת הצורך יוארכו בשישה חודשים נוספים ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרש הבנק להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים.

ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק (שהינו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד) על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 9.27%-12.77%, בהתאמה (במקום 10.27%-13.77% לפני הוראת השעה). בהודעה שפרסם הפיקוח על הבנקים בקשר עם הוראת השעה, הוא ביקש מהדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. על רקע הודעת הפיקוח וכדי לאפשר יישום תכלית ההוראה החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020 להתאים את יעד יחס הון עצמי רובד 1 ל-9.5%. עוד החליט הדירקטוריון כי בשנים לב למדיניות החלוקה הקיימת בבנק (של חלוקת עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות), לאור אי הוודאות בתנאים המקרו כלכליים יחד עם הגשמת תכלית הוראת השעה ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים.

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון.

ט. התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" ("הוראת התייעלות"). בהתאם להוראת התייעלות, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו בהוראה יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בהמשך להוראת התייעלות, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2017 מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה והנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי ("התייעלות בתחום הנדל"ן"). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. במכתב מיום 16 בדצמבר 2019 הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית התייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2021. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. התוכנית נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש ינואר 2020 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 352 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון ליום 31 בדצמבר 2019. התוכנית נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2020 לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. השפעת ההקלות בגין תוכניות התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון מוערכת בכ-0.2% ליום 31 במרץ 2020.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
  - החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 600% לכל הפחות.
- בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2020 הבנק שיקלל את נכסי הסיכון בגין בנק פוזיטיף ב-300% וההשפעה על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2020 הינה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-0.04%. השפעת הנחיה זו בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600% על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 31 במרץ 2020 הינה קיטון נוסף של כ-0.05%.
- במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוחלט לפעול למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף.

יא. חכירות

השפעת יישום תקן חשבונאות חדש בנושא חכירות אשר יושם החל מיום 1 בינואר 2020 הינה קיטון של כ-0.04% ביחס הון עצמי רובד 1 וקיטון של כ-0.05% ביחס ההון הכולל. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ג](#). לעיל.

יב. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 6%.

יחס המינוף של הבנק ושל חברות בנות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף". יחס המינוף של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מוצג בהתאם להוראות הרגולטוריות והיחסים הנדרשים בכל תחום שיפוט. על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

	31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2019	31 במרץ 2020
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. נתוני המאוחד			
	39,528	39,636	38,640
הון רובד 1*			
סך החשיפות*	519,648	523,012	541,421
באחוזים			
יחס מינוף	7.61%	7.58%	7.14%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	6.00%	6.00%	6.00%

ב. חברה בת משמעותית

	31 בדצמבר 2019	31 במרץ 2019	31 במרץ 2020
יחס מינוף	29.73%	25.26%	30.50%
יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	3.00%	3.00%	3.00%

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף "התייעלות תפעולית"](#) לעיל). השפעת ההקלות בגין תוכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2020, המוערכת בכ-0.12% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון רובד 1	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך החשיפות	באחוזים
(0.02%)	(0.01%)	

ג. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2020:

הבנק בנתוני המאוחד

ג. יחס כיסוי הנזילות

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאוחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חויג, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 66.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
121%	125%	126%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
120%	122%	125%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ג. חברה בת משמעותית*			
הפועלים שוויץ			
710%	338%	491%	יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* היחס מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
577	462	599	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
19	16	28	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
			3. חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
147	138	142	בשנה הראשונה
142	134	138	בשנה השניה
133	124	128	בשנה השלישית
123	114	119	בשנה הרביעית
106	105	98	בשנה החמישית
763	833	763	מעל חמש שנים
1,414	1,448	1,388	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

4. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
104	-	-	הערך בספרים של האשראי שנמכר
113	-	-	תמורה שהתקבלה במזומן
9	-	-	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

5. בהמשך לאמור בביאור 5.ב.25 בדוחות השנתיים לשנת 2019, הבנק נתן התחייבויות לשיפוי (כתב שיפוי) לעובד בכיר שאינו נושא משרה בקשר להיותו מנהל של חברה מוחזקת וכן התחייבות לשיפוי במקרים מסוימים למנהלים בחברה מוחזקת אחרת.

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 31 במרץ 2020 בכ-331 מיליוני ש"ח.

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על דעת הנהלת חברות מאוחדות רלוונטיות ובהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור 25.ג.א\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2019"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט בביאור 25.ג.א) האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה אזרחית בסך 1 מיליארד דולר שהוגשה לבית המשפט הפדרלי בווינינגטון D.C בארצות-הברית על יד מספר גורמים פלסטיניים נגד שורה ארוכה של נתבעים ובהם הבנק, המתוארת בסעיף 1 לביאור 25.ג.א) לדוחות לשנת 2019, ביום 5 במאי 2020, הודיעו התובעים לבית המשפט כי הם מבקשים למחוק מהתביעה מספר נתבעים, לרבות הבנק.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים (המשך)

2. באשר לתביעה שהוגשה ל-US Bankruptcy Court of the Southern District of New York (להלן: "Bankruptcy Court") נגד Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק ונגד אחרים, המתוארת בסעיף 8 לביאור ג25. (א) לדוחות לשנת 2019, בהתאם להחלטת ה-Court Bankruptcy מ-2018, ביום 15 בינואר 2020 הוקרן הגישה כתב תביעה מתוקן הכולל את הרכיבים בקשר עם תביעות Fairfield שלא נדחו בהחלטה האמורה (להלן: "התביעה המתוקנת"). הנתבעים הגישו בקשה לסילוק על הסף של התביעה המתוקנת וזו טרם הוכרעה. בנוסף, בדצמבר 2019 הוקרן ערערה על החלטת ה-Court Bankruptcy מ-2018 ל-US District Court for the Southern District of New York. בנוגע לרכיבים בקשר עם תביעות Fairfield שנדחו (להלן: "הערעור"). במרץ 2020 הנתבעים הגישו את התנגדותם לערעור ועל הקרן להגיש תשובה להתנגדות. הערעור טרם הוכרע.

ב. בנוסף, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

1. ביום 10 בדצמבר 2019 הוגשה נגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו. לפי הנתען, הבנק הפר את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה"), בכך שאינו מוכן לתת שירותים בנקאיים מסוימים לתושבי יו"ש ומפלה אותם לרעה בשל מקום מגוריהם. המבקש טוען כי הבנק סרב לתת לו הלוואה לרכישת נכס המצוי בישוב ביהודה ושומרון וזאת אך ורק בשל מקום הבטוחה. לפיכך, נטען כי התנהלות הבנק עולה כדי הפרת חוק איסור הפליה, הפרת חובה חקוקה ופגיעה בכבודם של המבקשים וחברי הקבוצה לפי חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. המבקש מעריך את סך הנזק (נזקים ממוניים ולא ממוניים) ב-1.15 מיליארד ש"ח. הבנק טרם הגיש תשובתו לבקשת האישור.

2. ביום 5 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, תביעה ובקשה לאישור כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונושאי משרה בו בעבר ובהווה. הבקשה כוללת טענות לפגמים, חוסרים והטעיות בדיווחי הבנק לפי חוק ניירות-ערך מאז שנת 2015, הנוגעים לחקירת המס של הרשויות האמריקאיות ולניהול החקירה הפנימית שערך הבנק, ובפרט פגמים בדיווחי הבנק בנוגע לאי מינויו של בודק חיצוני בלתי תלוי (Independent Examiner) ופירמת רואי חשבון חיצוני בשלב מוקדם של החקירה, בנוגע לעמדת משרד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ) ביחס לממצאי החקירה העצמית הפנימית ודרישתו למינויו של בודק חיצוני ולביצוע מחדש של החקירה או חלקה ובנוגע לנזק שנגרם לבנק כתוצאה מאי מינויו של בודק חיצוני במועד. לטענת המבקש סכום התביעה האישי וסכום התביעה הקבוצתית אינם ניתנים להערכה בשלב זה, אך הסכום הקבוצתי עולה על 2.5 מיליון ש"ח. הקבוצה שמבקש המבקש לייצג כוללת את מי שרכש את מניות הבנק בין התאריכים 1 במרץ 2015 - 30 באפריל 2020.

3. ביום 5 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, תביעה ובקשה לאישור כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונושאי משרה בו בעבר ובהווה. הבקשה כוללת טענות כי הבנק הפר חובות גילוי לפי חוק ניירות-ערך בקשר עם חקירת המס של הרשויות האמריקאיות. לטענת המבקש, הבנק פעל להכשיל את החקירה של משרד המשפטים האמריקאי, לרבות באמצעות: העלמת נתונים מפני הרשויות האמריקאיות והעברת נתונים לא אמינים, ניהול חקירה פנימית עצמאית שלא עמדה בסטנדרט הראוי ואי מינויו של רואה חשבון מפקח. המבקש טוען כי הבנק לא גילה בדיווחיו פעולות אלה וכי הוא פעל להכשלת החקירה אגב ביצוען. בקשה זו הוגשה גם כנגד בעלת השליטה לשעבר בבנק (אריסון החזקות (1998) בע"מ). הקבוצה שמבקש מבקש לייצג כוללת את מי שרכש את מניות הבנק החל מיום 23 בנובמבר 2017 ועד ליום 30 באפריל 2020 והחזיק במניות במועד זה (למעט המשיבים או מי מטעמם). לטענת המבקש, הנזק אשר נגרם לחברי הקבוצה המיוצגת בכללותה עומד על שיעור של כ-2.34% מהסכום בו רכשו חברי הקבוצה את המניות אשר נרכשו על ידם בתקופה האמורה ושהוחזקו על ידם ביום 30 באפריל 2020.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות, ראה [ביאור ג25. \(ג\) בדוחות לשנת 2019](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור ג25. (ג) האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת בקשר עם חקירה המתנהלת בארצות-הברית ("החקירה") בחשד כי קבוצת הבנק שימשה צינור להחזקה ולהעברת כספי שוחד ששולמו לבכירי ארגון הכדורגל FIFA, המתוארת בסעיף 2 לביאור ג25. (ג) לדוחות לשנת 2019: בהמשך להחלטת בית המשפט מיום 27 בפברואר 2020 לפיה על הצדדים להידבר בנסיון להגיע להבנות בדבר המשך בירור בקשת הגילוי, הגיש המבקש ביום 26 במרץ 2020, הודעה לבית המשפט לה צורף הביאור הרלוונטי מהדוחות לשנת 2019 לעניין החקירה ואשר כלל התייחסות למשא ומתן להסדר עם הרשויות האמריקאיות, במסגרתה נתבקש בית המשפט להורות על המשך הדיון בבקשת הגילוי ("הבקשה") המשיבים הגישו את תשובתם לבקשה והמבקש הגיש את תגובתו לתשובה האמורה. ביום 3 במאי 2020 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיבים לפיה נחתם הסכם בדבר אי-העמדה לדיון בין המשיבים ובין משרד המשפטים האמריקאי אשר יש בו כדי להביא לסיום החקירה כנגד קבוצת הבנק. הודעה דומה הוגשה באותו היום גם מטעם המבקש. ביום 4 במאי 2020 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה תשובת המשיבים לבקשת הגילוי תוגש תוך 60 ימים (כפי שנתבקש על ידם) וכי דיון קדם משפט יתקיים ביום 12 ביולי 2020.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

2. באשר לבקשות לאישור תובענות נגזרות בקשר עם חקירת המס של הרשויות האמריקאיות שהדיון בהן אוחד והמתוארות בסעיף 3 לביאור 25.ג (ג) בדוחות לשנת 2019, ביום 18 במרץ 2020 הגישו המבקשים הודעת עדכון לפיה, כעולה מדוח מידי שפרסם הבנק באותו היום (אסמכתא 01-2020-022696) ("הודעת הבנק"), הליכי החקירה נשוא הבקשה הגיעו לסיומם, ובמסגרתה אף התייחסו להיענות הבנק ודירקטוריון הבנק להוראת המפקח על הבנקים להקמת ועדה בלתי תלויה, כעולה מהודעת הבנק. במסגרת הודעתם, ביקשו המבקשים כי בית המשפט יורה לבנק להגיש דוח מלא בדבר הפרשה, שיכלול מסמכים שונים. בית המשפט הורה לבנק להגיש תגובה מפורטת לבקשה עד ליום 29 באפריל 2020 לרבות התייחסות לזהות חברי הוועדה הבלתי תלויה והגורמים הממנים אותה. ביום 22 באפריל 2020 הגיש הבנק תגובתו. בד בבד עם הגשת תגובת הבנק, הוגשה גם בקשה משותפת של הבנק והמבקשים לאישור הסדר דיוני, במסגרתו הסכימו הצדדים כי המבקשים יגישו בקשה מאוחדת ומתוקנת לאישור תביעה נגזרת בתוך 60 ימים ממועד אישורם הסופי של ההסדרים המוסכמים עם הרשויות האמריקאיות (להלן: "מועד האישור"). הבנק לא יתנגד לעצם הגשת בקשה כאמור (מבלי להביע כל עמדה לגבי תוכן הבקשה) והיא תוגש ללא צו להוצאות; ההליכים יעוכבו למשך שישה חודשים ממועד האישור על מנת לאפשר לוועדה הבלתי תלויה לבצע את עבודתה ולהגיש את מסקנותיה והמלצותיה לדירקטוריון הבנק. ביום 22 באפריל 2020 ניתנה החלטת בית משפט לפיה הבקשה תועבר ליועץ המשפטי לממשלה והלה יגיש את עמדתו עד ליום 4 במאי 2020. לבקשת היועץ המשפטי לממשלה האריך בית המשפט מועד זה עד ליום 21 במאי 2020.

3. ביום 4 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת לפי סעיף 198א לחוק החברות. עניינה של הבקשה, בטענה כי חלק מסכומי הקנסות שהושגו על הבנק במסגרת ההסדר עם הרשויות האמריקאיות, כמפורט בביאור בסעיף ד. להלן, מיוחס לאי שיתוף פעולה של הבנק עם הרשויות כאמור במשך רוב תקופת החקירה, וכי על מנת להטיל אחריות לנזקי הבנק על האחראים למעשים ומחדלים אלה (בהם, לטענת המבקשת, עובדים, נושאי משרה ויועצים חיצוניים של הבנק ושל בנק הפועלים שוויץ) וכן על מנת לכמת את הקנסות העודפים שהוטלו על הבנק בשל התנהלות זו ולאפשר למבקשת לבדוק ולהעריך את היתכנותה של הגשת תביעה נגזרת, הוגשה הבקשה.

4. ביום 31 במרץ 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת לפי סעיף 198א לחוק החברות. עניינה של הבקשה, בהחלטת דירקטוריון הבנק להקים ועדה בלתי תלויה, כמפורט בביאור 25 ד לדוחות לשנת 2019. לטענת המבקש, המשימות שהוטלו על הוועדה מתנגשות מהותית זו בזו ונסיון למלא אחר משימות אלה בו זמנית עלול להוות הפרת חובת הסודיות הקבועה בסעיף 15א(א) לפקודת הבנקאות, 1941. לכן, טוען המבקש, כי היה על דירקטוריון הבנק למנות שתי ועדות נפרדות או להפריד באופן ברור בין המשימות שהוטלו עליה. ביום 6 באפריל 2020, ניתנה החלטת בית המשפט לפיה הבנק יגיש תשובה לבקשה 30 ימים מתום מועד תקופת החירום שהוכרזה בהתאם להוראות הצו שניתן מכח תקנות בתי המשפט ולשכות הוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), תשנ"א-1991 ותגובת המבקש לתשובה תוגש תוך 14 ימים לאחר מכן. דיון בבקשה נקבע ליום 9 בספטמבר 2020.

ד. בהמשך למפורט בביאור 25.ד לדוחות הכספיים לשנת 2019 בנוגע לחקירת הרשויות האמריקאיות הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאיים ("חקירת המס"), ביום 30 באפריל, 2020 הוכרזו ונכנסו לתוקפם הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס, כמפורט להלן:

א. הסדר מסוג Deferred Prosecution Agreement (כתב אישום נדחה) ("DPA") בין הבנק לבין ה-DOJ, המתייחס לפעילות הבנק ועסקי הבנק מול לקוחותיו האמריקאיים במהלך התקופה נשוא החקירה (2014-2002) ככל שהדברים נוגעים לבנק הפועלים בישראל, חברת פועלים שירותי נאמנות בע"מ וכן סניפים וחברות בנות של בנק הפועלים מחוץ לישראל (למעט הפועלים שוויץ).

במסגרת ה-DPA קיבל על עצמו הבנק אחריות לפי חוקי ארצות-הברית בכך שסייע ללקוחות אמריקאיים לחמוק מהתחייבויותיהם לפי חוקי המס האמריקאיים כמפורט במסמך העובדות (Statement of Facts) המצורף ל-DPA, אשר הבנק הודה בו. בהתאם ל-DPA וכפי שאושר על-ידי בית משפט פדרלי במדינת ניו-יורק, האישומים כנגד הבנק יעוכבו למשך תקופה של שלוש שנים, כך שאם הבנק יעמוד בתנאי ההסדר במשך התקופה האמורה האישומים (המפורטים במסמך ה-Information המצורף כנספח להסדר) יבוטלו ללא כל הרשעה פלילית. במקרה שהבנק יפר את ההסדר, יהיה רשאי ה-DOJ, בין השאר, להאריך את תקופת ההסדר הנדחה לתקופה של שנה אחת נוספת וכן לנקוט בצעדים אחרים כנגד הבנק, ובכלל זה לבטל את ההסדר ולהעמיד לדין את הבנק.

בהתאם ל-DPA, הבנק שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 214,385,612 דולר ארצות-הברית, הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 77,877,099 דולר בגין רכיב השבת אבדן מס, סך של 35,696,929 דולר בגין רכיב חילוט עמלות ברוטו ששולמו לבנק על-ידי הלקוחות האמריקאיים הרלוונטיים וסך של 100,811,584 דולר בגין רכיב הקנס.

ב. הסדר מסוג Plea Agreement (הסדר טיעון) בין ה-DOJ ובין הפועלים שוויץ בע"מ (לשעבר, בנק הפועלים (שוויץ) בע"מ) ("הפועלים שוויץ") המתייחס לפעילות הפועלים שוויץ ועסקי הפועלים שוויץ מול לקוחותיו האמריקאיים במהלך התקופה נשוא החקירה (2014-2002).

במסגרת הסדר הטיעון הפועלים שוויץ הודה באשמה והורשע בעבירה על חוקי ארצות-הברית בכך שסייע ללקוחות אמריקאיים לחמוק מהתחייבויותיהם לפי חוקי המס האמריקאיים כמפורט במסמך העובדות (ה-Statement of Facts) המצורף להסדר הטיעון בו הודה הפועלים שוויץ. בהתאם להסדר הטיעון (ה-Plea Agreement) הפועלים שוויץ שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 402,534,921 דולר ארצות-הברית, הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 138,908,073 דולר בגין רכיב השבת אבדן מס, סך של 124,628,449 דולר בגין רכיב חילוט עמלות ברוטו ששולמו לבנק על-ידי הלקוחות האמריקאיים הרלוונטיים וסך של 138,998,399 דולר בגין רכיב הקנס.

ג. Consent Order שהוצא על-ידי הרשות לשירותים פיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services ("NYDFS")) ("ה-NYDFS"), במסגרתו שילם הבנק ל-NYDFS עיצום כספי אזרחי בסך של 220,000,000 דולר.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. Cease and Desist Order שהוצא על-ידי ה-Board of Governors of the Federal Reserve System ("ה-Fed"), במסגרתו שילם הבנק Fed-ל עיצום כספי אזורי בסך של 37,350,000 דולר.

בסך-הכל במסגרת ההסדרים האמורים שילמה קבוצת הבנק לשלוש הרשויות האמריקאיות האמורות סך כולל של 874,270,533 דולר ארצות-הברית בקשר עם חקירת המס (3,117 מיליון שקלים חדשים (על-פי שער חילופין נכון ל-31 במרץ 2020)). הסכום האמור גבוה בכ-4.2 מיליון דולר (כ-15 מיליון שקלים חדשים) מסכום ההפרשה הכולל שהופרש על-ידי הבנק עד למועד כניסתם לתוקף של ההסדרים, פער הנובע מתיקונים ועדכונים שנעשו לאופן חישוב הסכומים שנדרש הבנק לשלם מאז פרסום הדוחות הכספיים כאמור. הסכום הנוסף נרשם בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2020.

כניסתם לתוקף של ההסדרים האמורים הביאו לידי סיום את חקירת המס אשר התנהלה על-ידי הרשויות האמריקאיות כנגד קבוצת הבנק. ה-DPA וה-Plea Agreement כוללים Statement of Facts (מסמכי עובדות), המפרטים את המעשים והמחדלים אשר הבנק והפועלים שוויץ הודו בהם ואשר בגינם הם קיבלו אחריות בהתאם לחוקי ארצות-הברית. מסמכי ההסדרים מפרטים בנוסף גם את השיקולים לקביעת סכומי הקנסות השונים, הכוללים, בין השאר, את סוג וחומרת המעשים של קבוצת הבנק בכל אחד מהמקרים; קרדיט חלקי אשר ניתן על-ידי הרשויות הרלוונטיות בקשר עם תשלומים ששולמו לרשויות אחרות; המעורבות של יחידים בעלי תפקידים בכירים בעבירות; רמת שיתוף הפעולה של קבוצת הבנק עם הרשויות הרלוונטיות; והיעדר עבר פלילי של קבוצת הבנק.

ההסדרים המפורטים לעיל עם ה-DOJ כוללים התחייבויות שונות של הבנק והפועלים שוויץ להמשיך ולשתף פעולה באופן מלא עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם הנושאים מושא החקירות, ובכלל זה, להמשיך ולספק סיוע וסוגים שונים של מידע ל-DOJ ולהגיש ל-DOJ דוח תקופתי בקשר להלוואות שהועמדו על-ידי סניפי הבנק בארצות-הברית ומובטחות על-ידי חשבונות המנוהלים בסניפי הבנק מחוץ לארצות-הברית וכן על הבקורות הפנימיות הקשורות לכך.

ה-Consent Order וה-Cease and Desist Order מחייבים את הבנק ליטול על עצמו מספר התחייבויות, בין היתר בקשר עם הליכים משמעתיים כנגד עובדים, בקורות פנימיות, דיווח ושיתוף פעולה. ההסדרים אינם כוללים מינוי מפקח (monitor).

ההסדרים המפורטים לעיל מתייחסים לבנק ולהפועלים שוויץ, לפי העניין, ולתאגידים הנכללים בקבוצת הבנק בלבד ולאחריות שתאגידים אלה נוטלים על המעשים והמחדלים המפורטים במסמכי ההסדרים השונים, בהתאם לדין האמריקאי. ההסדרים אינם חלים על יחידים, ובכלל זה עובדים או בעלי תפקידים אחרים בקבוצת הבנק, בהווה ובעבר, למעט ככל שהדברים נוגעים להתחייבויות של קבוצת הבנק לשיתוף פעולה בהתאם להסדרים ולא הפרה של הוראות ההסדרים.

ההסדרים המפורטים לעיל על נספחיהם זמינים לקריאה באתר הבנק בכתובת <https://www.bankhapoalim.co.il/he/node/757>. לפי דרישת המפקחת על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק שוועדה בלתי תלויה, בראשות שופט בית המשפט העליון (בדימ') פרופ' יורם דניציגר ("הוועדה"), תבדוק את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את המעשים נשוא חקירת המס בכללותה, תוך התייחסות להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות ההנהלה הבכירה והדירקטוריון. על-פי החלטת דירקטוריון הבנק, הוועדה תבחן את מיצוי זכויות הבנק בקשר עם חקירת המס, ובכלל זה האם טובת הבנק מצדיקה נקיטת הליכים או צעדים אחרים כלפי כל צד שלישי ו/או הגעה להסדרים אחרים. הוועדה תגבש המלצות בדבר אופן הפעולה שישורת באופן מיטבי את טובת הבנק, על רקע מכלול הניסיונות, ותגיש המלצותיה לדירקטוריון הבנק. דירקטוריון הבנק החליט להקים ועדת דירקטוריון למעקב אחר יישום ההסדרים של הבנק עם הרשויות האמריקאיות ופיקוח אחר יישום הדרישות וההתחייבויות של הבנק הכלולות בהסדרים.

ה. בהמשך למפורט בביאור 25. ה-25 לדוחות הכספיים לשנת 2019 בנוגע לחקירת משרד המשפטים האמריקאי (US Department of Justice) ("ה-DOJ") בנושא הפדרציה הבינלאומית לכדורגל (FIFA) ("חקירת פיפ"א"), ביום 30 באפריל 2020, נחתם ונכנס לתוקפו הסדר מסוג Non Prosecution Agreement (הסכם בדבר אי העמדה לדין) ("NPA") בין ה-DOJ לבין הבנק והפועלים שוויץ בקשר עם חקירת פיפ"א. ההסדר אינו כולל אישום פלילי, העמדה לדין או הרשעה פלילית. במסגרת ה-NPA, הודה הבנק, בין השאר, כי עובדים מסוימים של קבוצת הבנק השתתפו בתוכנית הלבנת הון של כספים המהווים כספי שוחד ששולמו לבעלי תפקידים בעולם הכדורגל כמפורט במסמך העובדות (ה-Statement of Facts) המצורף כנספח ל-NPA המפרט את המעשים והמחדלים אשר הבנק והפועלים שוויץ הודו בהם ואשר בגינם קיבלו אחריות בהתאם לחוקי ארצות-הברית בקשר עם החקירה האמורה. בהתאם ל-NPA שילמה קבוצת הבנק לממשלת ארצות-הברית סך של 30,063,317 דולר ארצות-הברית (107 מיליון שקלים חדשים בהתאם לשער היציג ביום 31 במרץ 2020), הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 20,733,322 דולר בגין חילוט כספים שהועברו או שנעשה ניסיון להעבירם באמצעות קבוצת הבנק כחלק מפרשיית פיפ"א וכן קנס בסך של 9,329,995 דולר.

ה-NPA כולל התחייבויות שונות של הבנק והפועלים שוויץ ובכלל זה התחייבות להמשיך ולשתף פעולה באופן מלא עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם הנושאים מושא החקירה האמורה. ההסדר אינו כולל מינוי מפקח (monitor).

כניסתו לתוקף של ה-NPA מביאה לידי סיום את החקירה שהתנהלה על-ידי ה-DOJ כנגד קבוצת הבנק בעניין זה. ההסדר מתייחס לבנק ולהפועלים שוויץ, לפי העניין, ולתאגידים הנכללים בקבוצת הבנק בלבד ולאחריות שתאגידים אלה נוטלים על המעשים והמחדלים המפורטים בהסדר, בהתאם לדין האמריקאי. ההסדר אינו חל על יחידים, ובכלל זה עובדים או בעלי תפקידים אחרים בקבוצת הבנק, בהווה ובעבר, למעט ככל שהדברים נוגעים להתחייבויות של קבוצת הבנק לשיתוף פעולה בהתאם להסדר ולא הפרה של הוראות ההסדר.

ההסדר על נספחיו זמין לקריאה באתר הבנק בכתובת <https://www.bankhapoalim.co.il/he/node/757>.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2020			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
33,178	30,140	3,038	חוזי Forward-I Futures
18,017	18,017	-	אופציות שנכתבו
16,930	16,823	107	אופציות שנקנו
456,422	435,188	21,234	Swaps ⁽¹⁾
524,547	500,168	24,379	סך-הכל ⁽²⁾
13,561	-	13,561	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
253,702	243,164	10,538	חוזי Forward-I Futures
32,332	32,332	-	אופציות שנכתבו
31,633	31,391	242	אופציות שנקנו
32,059	31,656	403	Swaps
349,726	338,543	11,183	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
12,187	12,187	-	חוזי Forward-I Futures
13,422	11,426	1,996	אופציות שנכתבו
11,960	11,426	534	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
15,060	13,922	1,138	Swaps
52,629	48,961	3,668	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
354	354	-	חוזי Forward-I Futures
169	169	-	אופציות שנכתבו
265	265	-	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
788	788	-	סך-הכל
			חוזי אשראי
927,690	888,460	39,230	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 241,943 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 28,914 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 16,872 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 11,426 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 במרץ 2019			
סך-הכל	נגזרים למסחר*	נגזרים שאינם למסחר*	
חוזי ריבית			
34,451	29,900	4,551	חוזי Forward-I Futures
14,061	14,061	-	אופציות שנכתבו
15,008	15,008	-	אופציות שנקנו
667,256	644,654	22,602	Swaps ⁽¹⁾
730,776	703,623	27,153	סך-הכל ⁽²⁾
14,059	-	14,059	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
187,584	172,943	14,641	חוזי Forward-I Futures
29,832	29,832	-	אופציות שנכתבו
26,185	25,959	226	אופציות שנקנו
35,135	31,619	3,516	Swaps
278,736	260,353	18,383	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
13,758	13,758	-	חוזי Forward-I Futures
11,737	9,504	2,233	אופציות שנכתבו
10,172	9,504	668	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
7,916	6,179	1,737	Swaps
43,583	38,945	4,638	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
548	548	-	חוזי Forward-I Futures
333	333	-	אופציות שנכתבו
278	278	-	אופציות שנקנו
5	5	-	Swaps
1,164	1,164	-	סך-הכל
חוזי אשראי			
1,054,259	1,004,085	50,174	סך-הכל סכום נקוב

- * סוג מחדש בגין יישום לראשונה של חוזר בנק ישראל בנושא מכשירים נגזרים וגידור (סיווג נגזרים למסחר ושאינם למסחר).
- (1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 333,989 מיליוני ש"ח.
- (2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 27,010 מיליוני ש"ח.
- (3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 12,439 מיליוני ש"ח.
- (4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 9,504 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2019			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
47,163	43,714	3,449	חוזי Forward-I Futures
13,944	13,944	-	אופציות שנכתבו
14,717	14,613	104	אופציות שנקנו
456,318	437,766	18,552	Swaps ⁽¹⁾
532,142	510,037	22,105	סך-הכל ⁽²⁾
11,050	-	11,050	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
225,032	209,620	15,412	חוזי Forward-I Futures
25,802	25,802	-	אופציות שנכתבו
26,949	26,761	188	אופציות שנקנו
34,254	31,339	2,915	Swaps
312,037	293,522	18,515	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
13,192	13,192	-	חוזי Forward-I Futures
13,302	11,259	2,043	אופציות שנכתבו
11,853	11,259	594	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
13,573	12,315	1,258	Swaps
51,920	48,025	3,895	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
260	260	-	חוזי Forward-I Futures
723	723	-	אופציות שנכתבו
684	684	-	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
1,667	1,667	-	סך-הכל
			חוזי אשראי
897,766	853,251	44,515	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 243,475 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 28,255 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 11,213 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 11,102 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2020					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
8,311	6,995	1,316	7,080	6,683	397
1,096	718	378	47	1	46
5,241	5,152	89	5,431	5,306	125
2,289	2,260	29	2,299	2,268	31
136	136	-	136	136	-
15,977	14,543	1,434	14,946	14,393	553
-	-	-	-	-	-
15,977	14,543	1,434	14,946	14,393	553
1,729	1,559	170	2,513	2,415	98

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 20 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2019					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך-הכל	נגזרים למסחר*	נגזרים שאינם למסחר*	סך-הכל	נגזרים למסחר*	נגזרים שאינם למסחר*
6,459	5,679	780	6,294	5,595	699
310	195	115	75	23	52
3,148	2,595	553	3,095	2,467	628
830	787	43	834	784	50
23	23	-	23	23	-
10,460	9,084	1,376	10,246	8,869	1,377
-	-	-	-	-	-
10,460	9,084	1,376	10,246	8,869	1,377
1,337	1,101	236	1,428	1,191	237

* סוג מחדש בגין יישום לראשונה של חוזר בנק ישראל בנושא מכשירים נגזרים וגידור (סיווג נגזרים למסחר ושאינם למסחר).
(1) מזה: שווי הוגן נטו שלהתחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2019					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
מבוקר					
7,105	6,468	637	6,375	6,112	263
חוזי ריבית					
527	344	183	32	11	21
מזה: נגזרים מגדרים					
3,982	3,650	332	3,762	3,317	445
חוזי מטבע-חוץ					
991	941	50	991	938	53
חוזים בגין מניות					
15	15	-	15	15	-
חוזי סחורות ואחרים					
12,093	11,074	1,019	11,143	10,382	761
סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
12,093	11,074	1,019	11,143	10,382	761
יתרה מאזנית					
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות					
1,414	1,310	104	1,192	1,113	79
נטו או הסדרים דומים					

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 43 מיליוני ש"ח.

ג. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2019	2019	2020
הכנסות (הוצאות) ריבית		
מבוקר	בלתי מבוקר	
407	191	585
(405)	(191)	(601)
חוזי ריבית		
פריטים מגדרים		
נגזרים מגדרים		

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019		יתרה ליום 31 במרץ 2019		יתרה ליום 31 במרץ 2020	
הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים
מבוקר		בלתי מבוקר			
455	10,527	241	10,230	1,040	10,948
ניירות-ערך					

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2020						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות	
14,946	5,525	566	2,013	6,330	512	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
(9,666)	(1,742)	(62)	(1,794)	(6,068)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(3,044)	(2,719)	-	(76)	(249)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,236	1,064	504	143	13	512	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
10,164	4,357	133	1,651	3,746	277	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(3,765)	(1,059)	(35)	(663)	(2,008)	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
25,110	9,882	699	3,664	10,076	789	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
15,977	4,099	62	2,853	8,774	189	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
(9,666)	(1,742)	(62)	(1,794)	(6,068)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(3,415)	(399)	-	(1,059)	(1,957)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
2,896	1,958	-	-	749	189	מכשירים פיננסיים
						ביטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות	
10,246	3,080	48	1,372	5,380	366	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
(7,164)	(1,142)	(20)	(1,267)	(4,735)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(742)	(295)	-	(57)	(390)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,340	1,643	28	48	255	366	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
9,734	3,982	72	1,604	3,832	244	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(3,582)	(954)	(18)	(650)	(1,960)	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
19,980	7,062	120	2,976	9,212	610	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
10,460	3,214	20	1,703	5,321	202	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
(7,164)	(1,142)	(20)	(1,267)	(4,735)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(1,383)	(897)	-	(37)	(449)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
1,913	1,175	-	399	137	202	מכשירים פיננסיים
						ביטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 20 מיליוני ש"ח (31.03.19: 31 מיליוני ש"ח, 31.12.19: 43 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
מבוקר					
11,143	2,832	209	1,943	5,800	359
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(7,575)	(708)	-	(1,739)	(5,128)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(850)	(97)	(208)	(136)	(409)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,718	2,027	1	68	263	359
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
9,298	4,019	97	1,584	3,309	289
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(3,339)	(1,062)	-	(615)	(1,662)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
20,441	6,851	306	3,527	9,109	648
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
12,093	3,678	-	2,316	5,922	177
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(7,575)	(708)	-	(1,739)	(5,128)	-
מכשירים פיננסיים					
(2,298)	(1,694)	-	(180)	(424)	-
ביטחון במזומן ששועבד					
2,220	1,276	-	397	370	177
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 20 מיליוני ש"ח (31.03.19: 31 מיליוני ש"ח, 31.12.19: 43 מיליוני ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2020				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
חוזי ריבית				
28,914	6,854	10,858	8,621	2,581
שקל-מדד				
495,633	74,757	217,832	101,312	101,732
אחר				
349,726	13,042	31,906	104,936	199,842
חוזי מטבע-חוץ				
52,629	1,204	1,600	13,385	36,440
חוזים בגין מניות				
788	-	25	254	509
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
927,690	95,857	262,221	228,508	341,104
סך-הכל				

ליום 31 במרץ 2019				
בלתי מבוקר				
1,054,259	108,433	411,157	281,265	253,404
סך-הכל				

ליום 31 בדצמבר 2019				
מבוקר				
897,766	84,561	250,060	215,925	347,220
סך-הכל				

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

1. מכשירים פיננסיים נגזרים - בקרת סיכונים

- (1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים.
- (2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:
- עסקות אקדמה (Forward)
  - חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
  - חוזים עתידיים (Futures)
  - חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
  - עסקות החלפה (Swap)
  - חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
  - אופציות (Options)
  - חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
  - עסקות למסירה מיידי (Spot)
- עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.
- (3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:
- סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.
- סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.
- סיכון השוק וסיכון הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Algorithmics ו-Devon Summit, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.
- סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.
- הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.
- השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).
- הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.
- הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות. ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.
- במקרים מסוימים מכתב הנוהל גם הגבלת ההפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2019.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: קרטיסי אשראי	
909	383	6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(51)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
858	383	6	מחיצוניים
(49)	(149)	(1)	בינמגזרי
809	234	5	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
2	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
342	15	57	עמלות והכנסות אחרות
344	15	57	סך הכנסות שאינן מריבית
1,153	249	62	סך הכנסות
			הוצאות בגין הפסדי אשראי
152	32	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
849	74	48	לחיצוניים
16	-	-	בינמגזרי
865	74	48	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
136	143	14	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
56	61	5	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
80	82	9	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
80	82	9	הפסד נקי מפעילות מופסקת
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
80	82	9	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
80	82	9	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,542	233	2,309	-	236	10	373	218	562	1
(350)	(82)	(268)	-	(20)	(56)	(40)	(21)	(33)	(47)
2,192	151	2,041	-	216	(46)	333	197	529	(46)
-	(36)	36	-	(18)	66	(54)	(4)	16	79
2,192	115	2,077	-	198	20	279	193	545	33
306	20	286	-	224	23	28	3	6	-
885	10	875	31	32	28	105	72	221	44
1,191	30	1,161	31	256	51	133	75	227	44
3,383	145	3,238	31	454	71	412	268	772	77
809	38	771	-	1	8	325	79	206	-
1,916	205	1,711	134	177	22	60	78	365	26
-	(4)	4	(18)	(75)	18	14	(3)	35	17
1,916	201	1,715	116	102	40	74	75	400	43
658	(94)	752	(85)	351	23	13	114	166	34
363	(4)	367	2	155	10	7	51	72	14
295	(90)	385	(87)	196	13	6	63	94	20
1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
296	(90)	386	(87)	197	13	6	63	94	20
(109)	-	(109)	(109)	-	-	-	-	-	-
187	(90)	277	(196)	197	13	6	63	94	20
5	3	2	-	2	-	-	-	-	-
192	(87)	279	(196)	199	13	6	63	94	20

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
124,419	90,133	4,153	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
125,477	90,578	4,153	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
128,815	92,176	4,574	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
760	2	-	יתרת חובות פגומים
778	708	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
137,342	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
137,339	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
149,897	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
94,004	53,016	5,255	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
93,935	54,015	4,841	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
71,093	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
698	234	5	מרווח מפעילות מתן אשראי
111	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
809	234	5	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020

סך-הכלל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכלל פעילות חו"ל	סך-הכלל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
461,785	30,331	431,454	138	158,954	1,526	66,332	28,362	51,173	550
192	-	192	-	192	-	-	-	-	-
293,054	15,362	277,692	-	-	1,156	68,817	29,620	52,067	555
304,817	16,363	288,454	-	-	1,811	73,769	30,868	52,605	586
4,239	504	3,735	-	-	-	1,699	251	1,025	-
873	7	866	-	-	-	-	1	87	-
423,890	19,898	403,992	11	59,636	49,208	43,336	24,023	58,685	31,751
360,775	16,962	343,813	-	-	49,140	43,168	23,884	58,532	31,750
388,566	20,733	367,833	-	-	41,671	47,020	25,571	68,691	34,983
338,310	19,627	318,683	4,793	21,067	5,738	86,305	41,646	63,941	1,189
340,232	19,880	320,352	4,868	21,166	6,889	86,898	41,523	63,908	1,165
688,866	17,662	671,204	2,870	42,214	360,629	95,987	17,437	31,557	49,417
2,308	216	2,092	-	472	6	256	174	485	1
(321)	(116)	(205)	-	(462)	12	23	19	60	32
205	15	190	-	188	2	-	-	-	-
2,192	115	2,077	-	198	20	279	193	545	33

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
1,010	414	6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(66)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
944	414	6	מחיצוניים
(102)	(222)	(1)	בימגזרי
842	192	5	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
316	15	46	עמלות והכנסות אחרות
317	15	46	סך הכנסות שאינן מריבית
1,159	207	51	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
69	3	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
901	79	45	לחיצוניים
(9)	-	-	בימגזרי
892	79	45	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
198	125	6	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
73	47	2	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
125	78	4	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
125	78	4	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
125	78	4	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
125	78	4	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש - בעיקר עקב הלוואות לדיור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" וסווגו מחדש מהמגזרים העסקיים למגזרים "משקי בית" ו-"בנקאות פרטית". בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,825	333	2,492	-	288	12	390	212	573	7
(548)	(111)	(437)	-	(88)	(59)	(93)	(30)	(48)	(53)
2,277	222	2,055	-	200	(47)	297	182	525	(46)
-	(85)	85	-	20	69	(34)	2	38	92
2,277	137	2,140	-	220	22	263	184	563	46
89	14	75	2	27	12	19	8	6	-
803	12	791	33	21	25	91	70	202	33
892	26	866	35	48	37	110	78	208	33
3,169	163	3,006	35	268	59	373	262	771	79
121	(4)	125	-	2	(1)	11	1	43	-
1,877	174	1,703	46	155	30	68	82	388	33
-	(4)	4	(4)	(43)	10	10	(2)	30	12
1,877	170	1,707	42	112	40	78	80	418	45
1,171	(3)	1,174	(7)	154	20	284	181	310	34
449	22	427	(1)	44	6	106	69	117	13
722	(25)	747	(6)	110	14	178	112	193	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
722	(25)	747	(6)	110	14	178	112	193	21
91	-	91	91	-	-	-	-	-	-
813	(25)	838	85	110	14	178	112	193	21
8	3	5	-	5	-	-	-	-	-
821	(22)	843	85	115	14	178	112	193	21

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
121,905	81,380	4,394	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
123,065	81,806	4,394	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
124,369	82,803	5,334	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
705	-	-	יתרת חובות פגומים
652	567	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
135,107	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
135,104	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,998	727	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
91,637	47,936	4,031	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
92,068	48,426	4,031	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
67,525	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:			
720	192	5	מרווח מפעילות מתן אשראי
122	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
842	192	5	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- * סוג מחדש - בעיקר עקב הלוואות לדיוור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" וסוגו מחדש מהמגזרים העסקיים למגזרים "משקי בית" ו-"בנקאות פרטית". בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
  - (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
  - (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
  - (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
462,118	34,038	428,080	15,251	147,987	1,511	63,352	26,317	50,967	790
103	-	103	-	103	-	-	-	-	-
298,868	16,361	282,507	15,108	-	1,158	63,989	26,695	51,693	799
302,026	17,117	284,909	15,152	-	1,494	61,646	27,673	53,712	863
3,040	284	2,756	55	-	-	588	239	1,169	-
876	22	854	-	-	-	-	-	202	-
424,116	21,886	402,230	17,211	51,909	45,645	35,907	22,408	61,698	32,345
351,553	18,945	332,608	575	-	45,422	35,360	22,260	61,542	32,345
354,807	18,969	335,838	575	-	47,284	35,863	21,670	62,656	32,792
340,145	21,839	318,306	16,047	21,140	5,475	80,941	38,164	63,586	1,316
339,691	21,513	318,178	16,736	20,297	4,606	79,937	38,524	64,660	1,350
860,496	1,063	859,433	2,870	63,432	554,008	75,423	15,320	35,800	45,055
2,458	251	2,207	-	586	7	241	161	488	4
(428)	(185)	(243)	-	(540)	13	22	23	75	42
247	71	176	-	174	2	-	-	-	-
2,277	137	2,140	-	220	22	263	184	563	46

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
4,596	2,277	24	הכנסות ריבית מחיצוניים
(317)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
4,279	2,277	24	מחיצוניים
(922)	(1,441)	(2)	בימגזרי
3,357	836	22	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
4	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,316	60	240	עמלות והכנסות אחרות
1,320	60	240	סך הכנסות שאינן מריבית
4,677	896	262	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
224	31	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,688	298	210	לחיצוניים
(22)	-	-	בימגזרי
3,666	298	210	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
787	567	52	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
294	214	18	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
493	353	34	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
493	353	34	רווח נקי מפעילות מופסקת
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
493	353	34	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
493	353	34	

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019*									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
11,920	1,182	10,738	-	1,178	33	1,667	910	2,332	22
(2,601)	(409)	(2,192)	-	(691)	(287)	(355)	(135)	(180)	(227)
9,319	773	8,546	-	487	(254)	1,312	775	2,152	(205)
-	(259)	259	-	613	328	(235)	(4)	103	376
9,319	514	8,805	-	1,100	74	1,077	771	2,255	171
559	(11)	570	3	459	26	52	12	13	1
3,330	57	3,273	133	108	92	387	275	824	138
3,889	46	3,843	136	567	118	439	287	837	139
13,208	560	12,648	136	1,667	192	1,516	1,058	3,092	310
1,276	173	1,103	-	(1)	(2)	630	(48)	300	-
8,776	1,134	7,642	855	641	125	278	338	1,583	134
-	(15)	15	(6)	(202)	43	41	(8)	118	51
8,776	1,119	7,657	849	439	168	319	330	1,701	185
3,156	(732)	3,888	(713)	1,229	26	567	776	1,091	125
1,681	(23)	1,704	(8)	437	16	213	295	410	47
1,475	(709)	2,184	(705)	792	10	354	481	681	78
11	-	11	-	11	-	-	-	-	-
1,486	(709)	2,195	(705)	803	10	354	481	681	78
296	-	296	296	-	-	-	-	-	-
1,782	(709)	2,491	(409)	803	10	354	481	681	78
17	10	7	-	7	-	-	-	-	-
1,799	(699)	2,498	(409)	810	10	354	481	681	78

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
123,671	84,723	4,425	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
125,075	85,155	4,425	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
127,833	89,440	5,240	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
757	2	-	יתרת חובות פגומים
786	693	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
135,266	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
135,256	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,366	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
93,025	49,675	4,927	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
94,086	52,017	5,669	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
69,585	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,872	836	22	מרווח מפעילות מתן אשראי
485	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
3,357	836	22	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- * חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
  - (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
  - (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
  - (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
455,669	32,162	423,507	3,917	153,326	1,937	60,354	27,822	51,746	734
122	-	122	-	122	-	-	-	-	-
290,862	15,690	275,172	3,777	-	1,624	62,030	28,348	53,576	742
297,647	15,629	282,018	-	-	1,199	67,919	29,615	54,834	618
4,442	620	3,822	-	-	-	1,693	329	1,043	-
913	6	907	-	-	-	-	-	121	-
416,805	20,581	396,224	4,313	57,042	44,249	40,528	21,967	60,750	32,109
350,753	16,670	334,083	144	-	44,113	40,049	21,826	60,587	32,108
361,645	16,210	345,435	-	-	48,817	44,976	24,549	61,478	31,249
336,517	20,551	315,966	9,299	20,464	5,143	82,425	40,259	63,993	1,358
336,387	19,374	317,013	4,718	20,968	4,585	85,710	41,765	63,971	1,210
823,755	227	823,528	2,870	50,225	518,667	85,526	15,440	33,857	47,358
10,511	873	9,638	-	3,102	17	984	684	1,965	14
(1,766)	(617)	(1,149)	-	(2,310)	49	93	87	290	157
574	258	316	-	308	8	-	-	-	-
9,319	514	8,805	-	1,100	74	1,077	771	2,255	171

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2019](#).

א. מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020									
התאמות ⁽²⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			
			עסקי	מסחרי	לדיוור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים		
									הכנסות ריבית, נטו:
2,192	3	145	134	428	305	384	360	433	מחיצוניים
-	-	45	(29)	(82)	(24)	(149)	17	222	בינמגזרי
306	17	214	19	45	6	-	2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,498	20	404	124	391	287	235	379	658	סך-הכל רווח מימוני, נטו
885	34	26	14	137	102	15	151	406	עמלות והכנסות אחרות
3,383	54	430	138	528	389	250	530	1,064	סך ההכנסות
809	-	5	38	288	175	32	140	131	הוצאות בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
1,916	141	162	202	139	114	114	217	827	מחיצוניים
-	(12)	(68)	1	8	3	(40)	77	31	בינמגזרי
658	(75)	331	(103)	93	97	144	96	75	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
363	(5)	152	(5)	42	43	60	42	34	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
295	(70)	179	(98)	51	54	84	54	41	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
1	-	1	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
296	(70)	180	(98)	51	54	84	54	41	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
(109)	(109)	-	-	-	-	-	-	-	הפסד נקי מפעילות מופסקת
									רווח (הפסד) נקי:
187	(179)	180	(98)	51	54	84	54	41	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5	-	2	3	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
192	(179)	182	(95)	51	54	84	54	41	המיוחס לבעלי מניות הבנק
299,548	-	2,629	13,708	80,979	40,596	92,058	30,168	39,410	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
388,566	-	31,261	20,651	49,294	27,153	-	50,119	210,088	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019*									
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,277	4	103	200	442	275	415	382	456	מחיצוניים
-	-	109	(76)	(98)	(14)	(221)	32	268	בינמגזרי
89	14	37	13	19	3	-	1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,366	18	249	137	363	264	194	415	726	סך-הכל רווח מימוני, נטו
803	30	40	16	116	89	15	143	354	עמלות והכנסות אחרות
3,169	48	289	153	479	353	209	558	1,080	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
121	-	2	(4)	(20)	1	7	78	57	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
1,877	63	167	172	149	123	120	246	837	מחיצוניים
-	(8)	(64)	1	(6)	(1)	(49)	61	66	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
1,171	(7)	184	(16)	356	230	131	173	120	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת									
449	(5)	54	17	135	87	49	66	46	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים									
722	(2)	130	(33)	221	143	82	107	74	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
722	(2)	130	(33)	221	143	82	107	74	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
רווח נקי מפעילות מופסקת									
91	91	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח (הפסד) נקי:									
813	89	130	(33)	221	143	82	107	74	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
8	-	5	3	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
821	89	135	(30)	221	143	82	107	74	המיוחס לבעלי זכויות הבנק
297,959	14,911	1,058	13,512	72,004	38,205	82,722	32,111	43,436	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
354,807	575	32,369	18,804	48,422	23,963	-	42,854	187,820	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה.
 (1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרונות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019*									
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
9,319	11	85	686	1,847	1,166	2,284	1,503	1,737	מחיצוניים
-	-	997	(223)	(451)	(75)	(1,446)	107	1,091	בינמגזרי
559	70	409	(12)	75	10	-	2	5	הכנסות מימון שאינן מריבית
9,878	81	1,491	451	1,471	1,101	838	1,612	2,833	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,330	124	128	72	496	370	60	580	1,500	עמלות והכנסות אחרות
13,208	205	1,619	523	1,967	1,471	898	2,192	4,333	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
1,276	-	(1)	68	588	89	13	299	220	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
מחיצוניים									
8,776	909	697	1,119	617	512	452	1,019	3,451	מחיצוניים
-	(48)	(249)	5	(6)	-	(159)	220	237	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
3,156	(656)	1,172	(669)	768	870	592	654	425	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת									
1,681	14	404	(2)	298	331	223	250	163	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים									
1,475	(670)	768	(667)	470	539	369	404	262	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים									
11	-	11	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
1,486	(670)	779	(667)	470	539	369	404	262	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
296	296	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח (הפסד) נקי:									
1,782	(374)	779	(667)	470	539	369	404	262	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
17	-	7	10	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,799	(374)	786	(657)	470	539	369	404	262	המיוחס לבעלי זכויות הבנק
292,940	-	2,359	12,978	75,656	40,138	89,331	31,022	41,456	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
361,645	-	32,595	16,147	53,035	25,143	-	45,959	188,766	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
 (1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתוני פרופורמה בדבר השפעת הוצאות הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק בישראל עם לקוחות אמריקאים על מגזרי הפעילות

ההוצאות שנזקפו בפועלים שוויץ ובסניף ניו-יורק, הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, יוחסו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר פעילות בינלאומית.

ההוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, כוללות הפרשה בגין לקוחות בעלי אינדיקציות אמריקאיות מסוימות בסניפי הבנק בישראל וכן הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בגין הלקוחות בישראל ובחו"ל. הוצאות אלה נזקפו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר התאמות.

אילו היו מיוחסות ההוצאות שנזקפו בישראל, בשנה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020 ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019, למגזר פעילות קמעונאית ולמגזר פעילות בינלאומית באופן שווה (ולא למגזר התאמות), היה מסתכם הרווח הנקי של הפעילות הקמעונאית בכ-151 מיליון ש"ח וכ-738 מיליון ש"ח, בהתאמה; במגזר הפעילות הבינלאומית היה מסתכם ההפסד לתקופה בכ-123 מיליון ש"ח וכ-954 מיליון ש"ח, בהתאמה, ובמגזר התאמות היה נרשם ההפסד בסך של כ-123 מיליון ש"ח ורווח נקי של כ-220 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
5,251	8	5,243	790	446	4,007	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
809	1	808	120	32	656	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(340)	-	(340)	(158)	(1)	(181)	מחיקות חשבונאיות
153	-	153	82	1	70	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(187)	-	(187)	(76)	-	(111)	מחיקות חשבונאיות נטו
5,873	9	5,864	834	478	4,552	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2020 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
59	-	59	8	-	51	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
596	1	595	47	-	548	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי ⁽³⁾	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור ⁽³⁾		
4,334	9	4,325	904	424	2,997	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
121	2	119	65	4	50	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(357)	-	(357)	(188)	(2)	(167)	מחיקות חשבונאיות
234	-	234	95	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(123)	-	(123)	(93)	(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,332	11	4,321	876	426	3,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(72)	-	(72)	2	-	(74)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
496	1	495	37	-	458	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(3) סווג מחדש, הלוואות לדיוור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" סווגו מחדש מאשראי "מסחרי" לאשראי "לדיוור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה

31 במרץ 2020					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
181,808	30,076	151,732	909	2	150,821
שנבדקו על בסיס פרטני					
153,085	-	153,085	35,967	92,450	24,668
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
334,893	30,076	304,817	36,876	92,452	175,489
סך-הכל חובות*					
92,380	-	92,380	-	92,296	84
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
3,611	8	3,603	133	-	3,470
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,666	-	1,666	654	478	534
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
5,277	8	5,269	787	478	4,004
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
478	-	478	-	478	-
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

31 במרץ 2019					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי** ⁽³⁾
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור ⁽³⁾	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
156,342	23,340	133,002	965	-	132,037
שנבדקו על בסיס פרטני					
153,872	-	153,872	41,143	83,068	29,661
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
310,214	23,340	286,874	42,108	83,068	161,698
סך-הכל חובות*					
82,951	-	82,951	-	82,871	80
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,294	10	2,284	154	-	2,130
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,542	-	1,542	685	426	431
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,836	10	3,826	839	426	2,561
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
426	-	426	-	426	-
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-84 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.19: 80 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 75 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-344 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 290 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 314 מיליוני ש"ח).

(3) סווג מחדש, הלוואות לדיוור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" סווגו מחדש מאשראי "מסחרי" לאשראי "לדיוור".

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2019					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
165,145	20,042	145,103	862	2	144,239
שנבדקו על בסיס פרטי					
152,544	-	152,544	37,833	89,700	25,011
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
317,689	20,042	297,647	38,695	89,702	169,250
סך-הכל חובות*					
89,608	-	89,608	-	89,533	75
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
3,094	7	3,087	136	-	2,951
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,620	-	1,620	615	446	559
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
4,714	7	4,707	751	446	3,510
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
446	-	446	-	446	-
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-84 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.19: 80 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 75 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-344 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 290 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 314 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2020					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף	סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾				
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
52	11	28,145	259	219	27,667
בינוי ונדל"ן - בינוי					
18	14	22,009	263	795	20,951
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
3	1	21,283	30	99	21,154
שירותים פיננסיים***					
130	61	84,791	2,422	2,350	80,019
מסחרי - אחר					
203	87	156,228	2,974	3,463	149,791
סך-הכל מסחרי					
715	708	91,979	2	708	91,269
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾					
168	70	36,815	759	121	35,935
אנשים פרטיים - אחר					
1,086	865	285,022	3,735	4,292	276,995
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	398	-	-	398
בנקים בישראל					
-	-	1,514	-	-	1,514
ממשלת ישראל					
1,086	865	286,934	3,735	4,292	278,907
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
17	1	6,126	199	177	5,750
בינוי ונדל"ן					
62	-	13,135	300	361	12,474
מסחרי אחר					
79	1	19,261	499	538	18,224
סך-הכל מסחרי					
8	7	534	5	7	522
אנשים פרטיים					
87	8	19,795	504	545	18,746
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	26,971	-	-	26,971
בנקים בחו"ל					
-	-	1,193	-	-	1,193
ממשלות חו"ל					
87	8	47,959	504	545	46,910
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,173	873	304,817	4,239	4,837	295,741
סך-הכל ציבור					
-	-	27,369	-	-	27,369
סך-הכל בנקים					
-	-	2,707	-	-	2,707
סך-הכל ממשלות					
1,173	873	334,893	4,239	4,837	325,817
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

*** בעקבות הפסקת האיחוד, נכללו לראשונה יתרות האשראי של ישראל כרט.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.2.ג](#) להלן.

(3) מסוגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-178 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 202 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 167 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיר שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-60 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 61 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 62 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2019					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל ⁽⁶⁾	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים ⁽⁶⁾
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾⁽⁶⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾⁽⁶⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים ⁽⁶⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
37	22	25,599	339	256	25,004
בינוי ונדל"ן - בינוי					
35	1	19,068	251	316	18,501
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
7	-	15,417	24	17	15,376
שירותים פיננסיים					
115	60	81,335	1,350	1,889	78,096
מסחרי - אחר					
194	83	141,419	1,964	2,478	136,977
סך-הכל מסחרי					
656	683	82,577	-	684	81,893
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾					
160	85	41,978	704	145	41,129
אנשים פרטיים - אחר					
1,010	851	265,974	2,668	3,307	259,999
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	184	-	-	184
בנקים בישראל					
-	-	897	-	-	897
ממשלת ישראל					
1,010	851	267,055	2,668	3,307	261,080
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
52	3	7,642	115	208	7,319
בינוי ונדל"ן					
75	-	12,637	184	377	12,076
מסחרי אחר					
127	3	20,279	299	585	19,395
סך-הכל מסחרי					
11	22	621	18	22	581
אנשים פרטיים					
138	25	20,900	317	607	19,976
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	20,870	-	-	20,870
בנקים בחו"ל					
-	-	1,389	-	-	1,389
ממשלות חו"ל					
138	25	43,159	317	607	42,235
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,148	876	286,874	2,985	3,914	279,975
סך-הכל ציבור					
-	-	21,054	-	-	21,054
סך-הכל בנקים					
-	-	2,286	-	-	2,286
סך-הכל ממשלות					
1,148	876	310,214	2,985	3,914	303,315
סך-הכל					

- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.ג](#). להלן:
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-178 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 202 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 167 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-60 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 61 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 62 מיליוני ש"ח).
- (6) סווג מחדש, הלוואות לדיור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" סווגו מחדש מאשראי "מסחרי" לאשראי "לדיור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2019					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
40	11	27,798	271	243	27,284
בינוי ונדל"ן - בינוי					
17	3	20,228	279	900	19,049
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
3	1	20,005	30	97	19,878
שירותים פיננסיים					
97	104	82,212	2,484	2,147	77,581
מסחרי - אחר					
157	119	150,243	3,064	3,387	143,792
סך-הכל מסחרי					
682	693	89,228	2	694	88,532
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾					
141	93	38,626	756	144	37,726
אנשים פרטיים - אחר					
980	905	278,097	3,822	4,225	270,050
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	132	-	-	132
בנקים בישראל					
-	-	794	-	-	794
ממשלת ישראל					
980	905	279,023	3,822	4,225	270,976
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
17	1	6,652	279	169	6,204
בינוי ונדל"ן					
62	1	12,355	335	280	11,740
מסחרי אחר					
79	2	19,007	614	449	17,944
סך-הכל מסחרי					
10	6	543	6	6	531
אנשים פרטיים					
89	8	19,550	620	455	18,475
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	17,933	-	-	17,933
בנקים בחו"ל					
-	-	1,183	-	-	1,183
ממשלות חו"ל					
89	8	38,666	620	455	37,591
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,069	913	297,647	4,442	4,680	288,525
סך-הכל ציבור					
-	-	18,065	-	-	18,065
סך-הכל בנקים					
-	-	1,977	-	-	1,977
סך-הכל ממשלות					
1,069	913	317,689	4,442	4,680	308,567
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.1](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-178 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 202 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 167 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיר שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-60 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 61 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 62 מיליוני ש"ח).

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה. ויתורים ניתנים רק במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את הלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'. הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו. לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה [ביאור 1 ג'](#) לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות** (המשך)**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2020					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1,486	259	77	46	182	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,259	263	176	7	87	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
371	30	26	2	4	שירותים פיננסיים
5,536	2,422	257	1,175	2,165	מסחרי - אחר
8,652	2,974	536	1,230	2,438	סך-הכל מסחרי
2	2	2	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
1,593	759	3	127	756	אנשים פרטיים - אחר
10,247	3,735	541	1,357	3,194	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
265	199	29	104	170	בינוי ונדל"ן
581	300	192	65	108	מסחרי אחר
846	499	221	169	278	סך-הכל מסחרי
7	5	-	4	5	אנשים פרטיים
853	504	221	173	283	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,100	4,239	762	1,530	3,477	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	3,691	462	1,444	3,229	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,482	335	239	1,147	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרץ 2019					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2,982	339	124	54	215	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,287	251	125	10	126	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
318	24	20	1	4	שירותים פיננסיים
4,861	1,350	281	371	1,069	מסחרי - אחר
9,448	1,964	550	436	1,414	סך-הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1,449	704	197	141	507	אנשים פרטיים - אחר
10,897	2,668	747	577	1,921	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
187	115	115	-	-	בינוי ונדל"ן
434	184	100	47	84	מסחרי אחר
621	299	215	47	84	סך-הכל מסחרי
20	18	-	17	18	אנשים פרטיים
641	317	215	64	102	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,538	2,985	962	641	2,023	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,281	645	508	1,636	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,311	524	186	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2019					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1,491	271	112	43	159	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,283	279	183	8	96	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
371	30	26	2	4	שירותים פיננסיים
5,631	2,484	173	1,053	2,311	מסחרי - אחר
8,776	3,064	494	1,106	2,570	סך-הכל מסחרי
2	2	2	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
1,570	756	3	131	753	אנשים פרטיים - אחר
10,348	3,822	499	1,237	3,323	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
337	279	70	93	209	בינוי ונדל"ן
610	335	203	73	132	מסחרי אחר
947	614	273	166	341	סך-הכל מסחרי
8	6	-	5	6	אנשים פרטיים
955	620	273	171	347	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,303	4,442	772	1,408	3,670	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	3,940	501	1,332	3,439	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,374	285	181	1,089	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות* (המשך)**
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	1	299	-	1	265
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	1	268	-	-	271
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
-	-	26	-	-	30
שירותים פיננסיים					
2	3	1,217	2	4	2,453
מסחרי - אחר					
2	5	1,810	2	5	3,019
סך-הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	2
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר					
3	11	696	3	12	758
אנשים פרטיים - אחר					
5	16	2,506	5	17	3,779
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	101	-	-	236
בינוי ונדל"ן					
-	-	228	-	-	305
מסחרי - אחר					
-	-	329	-	-	541
סך-הכל מסחרי					
-	-	18	-	-	6
אנשים פרטיים					
-	-	347	-	-	547
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
5	16	2,853	5	17	4,326
סך-הכל ציבור					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
 *** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 (1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 87 מיליוני ש"ח (31.03.19: 73 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 במרץ 2020				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
62	19	-	-	43
בינוי ונדל"ן - בינוי				
71	26	-	-	45
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
4	2	-	-	2
שירותים פיננסיים				
576	144	-	-	432
מסחרי - אחר				
713	191	-	-	522
סך-הכל מסחרי				
714	397	1	-	316
אנשים פרטיים - אחר				
1,427	588	1	-	838
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור - מסחרי				
10	-	-	-	10
בינוי ונדל"ן				
45	-	-	-	45
מסחרי אחר				
55	-	-	-	55
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
1,482	588	1	-	893
סך-הכל ציבור				

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2020 בסך של כ-12 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 15 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 23 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 במרץ 2019				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
59	17	-	-	42
בינוי ונדל"ן - בינוי				
98	31	-	-	67
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
4	1	-	-	3
שירותים פיננסיים				
438	105	-	-	333
מסחרי - אחר				
599	154	-	-	445
סך-הכל מסחרי				
651	355	-	-	296
אנשים פרטיים - אחר				
1,250	509	-	-	741
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				

פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי				
11	-	-	-	11
בינוי ונדל"ן				
50	-	-	-	50
מסחרי אחר				
61	-	-	-	61
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
1,311	509	-	-	802
סך-הכל ציבור				

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2020 בסך של כ-12 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 15 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 23 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2019					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
63	20	-	-	43	בינוי ונדל"ן - בינוי
70	25	-	-	45	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	2	-	-	2	שירותים פיננסיים
472	144	-	-	328	מסחרי - אחר
609	191	-	-	418	סך-הכל מסחרי
707	384	-	-	323	אנשים פרטיים - אחר
1,316	575	-	-	741	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי					
10	-	-	-	10	בינוי ונדל"ן
48	-	-	-	48	מסחרי אחר
58	-	-	-	58	סך-הכל מסחרי
1,374	575	-	-	799	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2020 בסך של 12-מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 15 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 23 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	10	11	89	7	7
בינוי ונדל"ן - בינוי					67
	10	12	7	1	1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					9
	-	-	3	-	-
שירותים פיננסיים					5
	66	68	422	165	173
מסחרי - אחר					342
	86	91	521	173	181
סך-הכל מסחרי					423
	109	115	2,258	90	98
אנשים פרטיים - אחר					1,777
	195	206	2,779	263	279
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					2,200
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
	-	-	1	-	-
בינוי ונדל"ן					-
	-	-	1	-	-
אנשים פרטיים					4
	-	-	2	-	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					4
	195	206	2,781	263	279
סך-הכל ציבור					2,204

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
2	37	4	74	ציבור - מסחרי
5	3	-	2	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1	-	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
11	152	17	262	שירותים פיננסיים
18	193	21	339	מסחרי - אחר
16	775	22	1,109	סך-הכל מסחרי
34	968	43	1,448	אנשים פרטיים - אחר
				סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
-	4	-	1	ציבור - מסחרי
34	972	43	1,449	אנשים פרטיים
				סך-הכל ציבור

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

31 במרץ 2020					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	2,511	37,813	1,681	59,118	עד 60%
	2,136	21,945	443	32,502	מעל 60%
	1,067	480	45	832	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	5,714	60,238	2,169	92,452	סך-הכל

31 במרץ 2019					
סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל ⁽¹⁾	
	מזה: ריבית משתנה ⁽¹⁾	מזה: בולט ובלון ⁽¹⁾	מזה: ריבית משתנה ⁽¹⁾		
	בלתי מבוקר				
	2,936	34,186	1,964	53,489	עד 60%
	2,082	19,797	587	28,779	מעל 60%
	681	475	46	800	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	5,699	54,458	2,597	83,068	סך-הכל

31 בדצמבר 2019					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	מבוקר				
	3,687	36,832	1,764	57,519	עד 60%
	3,022	21,331	484	31,396	מעל 60%
	558	468	45	787	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	7,267	58,631	2,293	89,702	סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 (1) סווג מחדש, הלוואות לדיור שניתנו ליחידים אשר ענף המשק שלהם אינו ענף "אנשים פרטיים" סווגו מחדש מאשראי "מסחרי" לאשראי "לדיור".

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
  2. קבלת הלוואה על-ידי הלווה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
  3. גרירת משכנתא.
  4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
  5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.4](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
4	5	4	5	816	1,087	1,110	אשראי תעודות
38	45	32	45	5,732	5,467	5,741	ערביות להבטחת אשראי
45	51	42	51	20,019	21,053	19,487	ערביות לרוכשי דירות
136	157	149	157	25,383	23,966	25,617	ערביות והתחייבויות אחרות**
42	48	37	48	15,640	14,806	15,838	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
103	112	91	112	44,695	40,082	40,548	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
106	110	92	110	33,279	30,957	30,412	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***
63	68	49	68	25,044	22,969	24,468	התחייבויות להוצאת ערבויות
-	-	21	-	-	24,508	-	יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 94 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.19: 153 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.19: 94 מיליוני ש"ח).

*** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיוור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 במרץ 2020						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,741	37	806	87	850	3,961	ערבויות להבטחת אשראי
19,487	16,929	-	-	-	2,558	ערבויות לרוכשי דירות
25,617	-	4,975	1,627	7,708	11,307	ערבויות והתחייבויות אחרות
24,468	-	69	3,723	11,909	8,767	התחייבויות להוצאת ערבויות
75,313	16,966	5,850	5,437	20,467	26,593	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2019						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,467	50	808	110	787	3,712	ערבויות להבטחת אשראי
21,053	16,278	-	-	-	4,775	ערבויות לרוכשי דירות
23,966	-	4,530	3,393	6,176	9,867	ערבויות והתחייבויות אחרות
22,969	-	65	1,378	13,112	8,414	התחייבויות להוצאת ערבויות
73,455	16,328	5,403	4,881	20,075	26,768	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2019						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
5,732	46	815	101	1,298	3,472	ערבויות להבטחת אשראי
20,019	16,983	-	-	-	3,036	ערבויות לרוכשי דירות
25,383	-	4,618	4,127	6,108	10,530	ערבויות והתחייבויות אחרות
25,044	-	117	4,016	12,001	8,910	התחייבויות להוצאת ערבויות
76,178	17,029	5,550	8,244	19,407	25,948	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במרץ 2020							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
89,475	-	2,030	440	25,377	-	61,628	מזמנים ופיקדונות בבנקים
74,500	1,498	112	399	17,824	2,404	52,263	ניירות-ערך
369	-	-	-	-	-	369	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
299,548	1,153	2,002	4,529	23,612	48,065	220,187	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,701	-	-	927	1,078	-	696	אשראי לממשלות
192	143	-	-	-	-	49	השקעות בחברות כלולות
3,202	3,202	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
14,946	921	338	453	6,142	357	6,735	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,526	1,665	58	80	100	178	4,445	נכסים אחרים
491,459	8,582	4,540	6,828	74,133	51,004	346,372	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
388,566	1,190	3,150	10,551	87,688	12,270	273,717	פיקדונות הציבור
3,980	-	15	265	760	-	2,940	פיקדונות מבנקים
401	-	-	-	82	1	318	פיקדונות הממשלה
3	-	3	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
24,491	-	11	-	159	23,737	584	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
15,957	901	333	376	6,997	466	6,884	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,394	394	490	178	3,976	4,545	10,811	התחייבויות אחרות
453,792	2,485	4,002	11,370	99,662	41,019	295,254	סך-כל ההתחייבויות
37,667	6,097	538	(4,542)	(25,529)	9,985	51,118	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(1,100)	2,577	26,492	(995)	(26,974)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	16	1,455	(2,285)	-	814	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	55	390	413	-	(858)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
37,667	6,097	(491)	(120)	(909)	8,990	24,100	סך-הכל כללי
-	-	68	2,473	(3,338)	-	797	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	71	1,780	2,364	-	(4,215)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2019					לא-צמוד	צמוד למדד	מטבע ישראלי
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			דולר	אחר			
		אירו	אחר	אחר					
נכסים									
78,332	-	2,700	327	18,193	23	57,089		מזומנים ופיקדונות בבנקים	
66,259	1,836	256	1,011	28,002	3,973	31,181		ניירות-ערך	
714	-	-	-	-	-	714		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
283,048	1,084	2,288	4,270	21,731	46,646	207,029		אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	
2,279	-	-	911	1,327	-	41		אשראי לממשלות	
103	58	-	-	-	-	45		השקעות בחברות כלולות	
3,077	3,077	-	-	-	-	-		בניינים וציוד	
10,246	701	135	180	3,146	769	5,315		נכסים בגין מכשירים נגזרים	
5,954	1,563	26	57	112	303	3,893		נכסים אחרים	
15,766	608	-	43	64	58	14,993		נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת	
465,778	8,927	5,405	6,799	72,575	51,772	320,300		סך-כל הנכסים	
התחייבויות									
354,232	1,123	3,223	10,552	78,632	12,697	248,005		פיקדונות הציבור	
3,328	-	57	340	1,500	124	1,307		פיקדונות מבנקים	
358	-	-	-	93	2	263		פיקדונות הממשלה	
5	-	5	-	-	-	-		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
29,695	-	21	10	325	27,862	1,477		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
10,429	672	154	175	3,175	799	5,454		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
12,402	1,325	347	166	2,862	501	7,201		התחייבויות אחרות	
16,758	47	-	12	238	66	16,395		התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת	
427,207	3,167	3,807	11,255	86,825	42,051	280,102		סך-כל ההתחייבויות	
38,571	5,760	1,598	(4,456)	(14,250)	9,721	40,198		עודף נכסים (התחייבויות)	
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:									
-	-	(1,975)	4,902	15,759	(380)	(18,306)		מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	245	(413)	(1,430)	-	1,598		אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
-	-	(22)	(58)	(466)	-	546		אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
38,571	5,760	(154)	(25)	(387)	9,341	24,036		סך-הכל כללי	
-	-	419	(83)	(1,271)	-	935		אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	
-	-	(45)	(2,072)	(1,108)	-	3,225		אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 בדצמבר 2019					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
88,122	-	2,372	204	15,802	-	69,744					מזמנים ופיקדונות בבנקים
59,486	1,773	134	909	20,687	700	35,283					ניירות-ערך
471	-	-	-	-	-	471					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
292,940	644	1,964	4,514	20,519	48,735	216,564					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,971	-	-	925	980	-	66					אשראי לממשלות
192	144	-	-	-	-	48					השקעות בחברות כלולות
3,233	3,233	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
11,143	646	297	245	1,851	755	7,349					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,281	536	41	96	77	7	4,524					נכסים אחרים
849	849	-	-	-	-	-					נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
463,688	7,825	4,808	6,893	59,916	50,197	334,049					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
361,645	697	3,408	10,755	78,124	11,693	256,968					פיקדונות הציבור
3,520	-	13	336	1,097	-	2,074					פיקדונות מבנקים
685	-	-	-	297	2	386					פיקדונות הממשלה
3	-	3	-	-	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,853	-	12	10	152	25,724	955					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,050	603	304	249	2,274	975	7,645					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,711	302	354	200	3,588	**3,986	**12,281					התחייבויות אחרות
-	-	-	-	-	-	-					התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
425,467	1,602	4,094	11,550	85,532	**42,380	**280,309					סך-כל ההתחייבויות
38,221	6,223	714	(4,657)	(25,616)	**7,817	**53,740					עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:											
-	-	(1,106)	2,577	26,470	(523)	(27,418)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	30	1,444	(1,543)	-	69					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	20	774	(214)	-	(580)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
38,221	6,223	(342)	138	(903)	**7,294	**25,811					סך-הכל כללי
-	-	(142)	2,736	(809)	-	(1,785)					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	338	2,445	565	-	(3,348)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

** סיווג מחדש של יתרות התחייבויות בגין זכויות עובדים מהמגזר הלא-צמוד למגזר צמוד מדד.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח.י. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הווננו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי ההוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הגדלת השווי ההוגן ב-23 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות וממדיים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2020			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
89,537	86,418	-	3,119	89,475	מזמנים ופיקדונות בבנקים
74,504	1,673	12,230	60,601	74,500	ניירות-ערך*
369	369	-	-	369	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
300,526	297,965	-	2,561	299,548	אשראי לציבור, נטו***
2,706	2,706	-	-	2,701	אשראי לממשלות
14,946	4,974	9,016	956	14,946	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,509	1,495	-	14	1,442	נכסים פיננסיים אחרים
484,097	395,600	21,246	67,251	**482,981	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
389,434	384,239	-	5,195	388,566	פיקדונות הציבור***
3,972	3,972	-	-	3,980	פיקדונות מבנקים
418	418	-	-	401	פיקדונות הממשלה
3	3	-	-	3	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
24,351	274	1,554	22,523	24,491	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
15,957	3,409	11,590	958	15,957	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,627	13,613	-	14	13,626	התחייבויות פיננסיות אחרות
447,762	405,928	13,144	28,690	**447,024	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
201	201	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,110 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 93,759 מיליוני ש"ח ובסך של 21,186 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת פיקדונות הציבור סך של 20 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2019			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
78,332	75,317	-	3,015	78,332	מזומנים ופיקדונות בבנקים
66,263	1,573	*14,971	*49,719	66,259	ניירות-ערך**
714	714	-	-	714	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
283,220	279,320	-	3,900	283,048	אשראי לציבור, נטו***
2,283	2,283	-	-	2,279	אשראי לממשלות
10,246	3,792	5,780	674	10,246	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,942	988	-	954	1,882	נכסים פיננסיים אחרים
14,998	14,957	-	41	15,015	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
457,998	378,944	*20,751	*58,303	***457,775	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
355,665	349,618	-	6,047	354,232	פיקדונות הציבור****
3,346	3,346	-	-	3,328	פיקדונות מבנקים
371	371	-	-	358	פיקדונות הממשלה
6	6	-	-	5	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,419	508	2,021	27,890	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,429	4,308	5,447	674	10,429	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,607	4,653	-	954	5,792	התחייבויות פיננסיות אחרות
16,505	16,505	-	-	16,545	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
422,348	379,315	7,468	35,565	***420,384	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
113	113	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * סווג מחדש.
- ** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,101 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- *** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,024 מיליוני ש"ח ובסך של 17,461 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-ו](#).
- **** מזה נכללו ביתרת פיקדונות הציבור סך של 31 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2019			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
88,142	85,255	-	2,887	88,122	מזמנים ופיקדונות בבנקים
59,490	1,501	13,615	44,374	59,486	ניירות-ערך*
471	471	-	-	471	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
294,981	291,570	-	3,411	292,940	אשראי לציבור, נטו***
1,982	1,982	-	-	1,971	אשראי לממשלות
11,143	1,412	9,097	634	11,143	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,083	1,059	-	24	977	נכסים פיננסיים אחרים
457,292	383,250	22,712	51,330	**455,110	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
364,103	360,013	-	4,090	361,645	פיקדונות הציבור***
3,503	3,503	-	-	3,520	פיקדונות מבנקים
698	698	-	-	685	פיקדונות הממשלה
3	3	-	-	3	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
27,582	48	1,557	25,977	26,853	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,050	387	11,025	638	12,050	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,178	13,154	-	24	13,173	התחייבויות פיננסיות אחרות
421,117	377,806	12,582	30,729	**417,929	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
112	112	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,021 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 75,702 מיליוני ש"ח ובסך של 16,207 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת פיקדונות הציבור סך של 43 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2020			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
43,571	-	4,556	39,015
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
6,055	-	376	5,679
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
5,238	185	4,899	154
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
2,300	-	2,273	27
אגרות-חוב של אחרים זרים			
57,164	185	12,104	44,875
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
386	-	126	260
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
15,279	-	-	15,279
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
185	-	-	185
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2	-	-	2
מניות סחירות			
15,466	-	-	15,466
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
531	222	309	-
חוזי שקל-מדד			
6,548	696	5,852	-
חוזי ריבית אחרים			
5,432	2,649	2,700	83
חוזי מטבע-חוץ			
2,299	1,313	113	873
חוזי מניות			
136	94	42	-
חוזי סחורות ואחרים			
2,664	-	-	2,664
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
14	-	-	14
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
90,640	5,159	21,246	64,235
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
450	39	411	-
חוזי שקל-מדד			
7,861	475	7,386	-
חוזי ריבית אחרים			
5,240	2,751	2,411	78
חוזי מטבע-חוץ			
2,270	96	1,294	880
חוזי מניות			
136	48	88	-
חוזי סחורות ואחרים			
20	10	10	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
2,664	-	-	2,664
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
14	-	-	14
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,531	-	-	2,531
התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך			
21,186	3,419	11,600	6,167
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2019			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
32,972	-	3,837	29,135
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
14,444	-	*628	*13,816
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
118	-	-	118
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,114	185	7,682	247
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
73	-	73	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,799	-	2,721	78
אגרות-חוב של אחרים זרים			
58,520	185	*14,941	*43,394
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
748	-	30	718
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
5,594	-	-	5,594
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
3	-	-	3
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
10	-	-	10
מניות סחירות			
5,607	-	-	5,607
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
394	137	257	-
חוזי שקל-מדד			
5,900	2,434	3,466	-
חוזי ריבית אחרים			
3,095	1,157	1,915	23
חוזי מטבע-חוץ			
834	55	128	651
חוזי מניות			
23	9	14	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,957	-	-	3,957
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
954	-	-	954
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
80,032	3,977	*20,751	*55,304
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
228	70	158	-
חוזי שקל-מדד			
6,231	2,360	3,871	-
חוזי ריבית אחרים			
3,149	1,756	1,370	23
חוזי מטבע-חוץ			
798	114	33	651
חוזי מניות			
23	8	15	-
חוזי סחורות ואחרים			
31	24	7	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,957	-	-	3,957
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
954	-	-	954
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,090	-	-	2,090
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
17,461	4,332	5,454	7,675
סך-כל ההתחייבויות			

* סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
33,417	-	4,336	29,081	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
8,108	-	239	7,869	אגרות-חוב של ממשלות זרות
6,830	177	6,505	148	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,454	-	2,413	41	אגרות-חוב של אחרים זרים
50,809	177	13,493	37,139	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
750	-	122	628	השקעות במניות סחירות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
6,602	-	-	6,602	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
3	-	-	3	אגרות-חוב של ממשלות זרות
2	-	-	2	מניות סחירות
6,607	-	-	6,607	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
372	116	256	-	חוזי שקל-מדד
6,004	662	5,342	-	חוזי ריבית אחרים
3,762	601	3,102	59	חוזי מטבע-חוץ
990	23	392	575	חוזי מניות
15	10	5	-	חוזי סחורות ואחרים
3,482	-	-	3,482	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
24	-	-	24	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
72,815	1,589	22,712	48,514	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
224	3	221	-	חוזי שקל-מדד
6,882	17	6,865	-	חוזי ריבית אחרים
3,981	137	3,799	45	חוזי מטבע-חוץ
949	229	127	593	חוזי מניות
14	1	13	-	חוזי סחורות ואחרים
43	17	26	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
3,482	-	-	3,482	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
24	-	-	24	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
608	-	-	608	התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך
16,207	404	11,051	4,752	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2020					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2020	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(5) ⁽¹⁾	548	548	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(2)	-	-	-	-	השקעות במניות
(5)	548	548	-	-	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2019					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(5) ⁽¹⁾	704	704	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(7) ⁽²⁾	21	21	-	-	השקעות במניות
(12)	725	725	-	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2019					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	
מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(5) ⁽¹⁾	502	502	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(21) ⁽²⁾	69	69	-	-	השקעות במניות
29	571	571	-	-	סך-הכל

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

שלוש חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2020								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2020	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2020
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
177	5	3	-	-	-	-	185	3 ⁽¹⁾⁽²⁾
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
113	71	-	-	(1)	-	-	183	70 ⁽³⁾
645	(385)	-	7	(46)	-	-	221	(358) ⁽¹⁾⁽³⁾
464	(505)	-	121	(182)	-	-	(102)	(307) ⁽³⁾
(206)	1,336	-	-	87	-	-	1,217	772 ⁽³⁾
9	47	-	(4)	(6)	-	-	46	16 ⁽³⁾
(17)	1	-	(1)	7	-	-	(10)	(9) ⁽³⁾
1,185	570	3	123	(141)	-	-	1,740	187

שלוש חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2019	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2019
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
191	(6)	-	-	-	-	-	185	(1) ⁽²⁾
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
54	14	-	-	(1)	-	-	67	7 ⁽³⁾
596	(517)	-	(10)	5	-	-	74	(302) ⁽¹⁾⁽³⁾
404	(263)	-	61	(801)	-	-	(599)	(105) ⁽³⁾
62	(116)	-	(1)	(4)	-	-	(59)	(58) ⁽³⁾
40	(40)	-	-	1	-	-	1	(8) ⁽³⁾
(14)	(12)	-	-	2	-	-	(24)	(4) ⁽³⁾
1,333	(940)	-	50	(798)	-	-	(355)	(470)

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2019	רווחים (הפסדים)
נכסים									
אגרות-חוב זמינות למכירה									
191	(12)	(2)	-	-	-	-	177	(2) ⁽¹⁾	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו									
54	83	-	-	(24)	-	-	113	46 ⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
596	223	-	25	(199)	-	-	645	149 ⁽³⁾⁽¹⁾	חוזי ריבית אחרים
404	5	-	219	(164)	-	-	464	3 ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
62	(204)	-	-	(64)	-	-	(206)	7 ⁽³⁾	חוזי מניות
40	(17)	-	14	(28)	-	-	9	(5) ⁽³⁾	חוזי סחורות ואחרים
(14)	(9)	-	(1)	7	-	-	(17)	(9) ⁽³⁾	נגזרים משובצים
1,333	69	(2)	257	(472)	-	-	1,185	189	סך-הכל

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2020			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	185	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	183	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.72%-9.70% (3.22%)
חוזי ריבית אחרים	221	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.70%-19.84% (2.78%)
חוזי מטבע-חוץ	(102)	מודל תמחור אופציות	0.73%-19.74% (3.20%)
חוזי מניות	1,205	מודל תמחור נגזרי מניות	0.81%-19.65% (1.39%)
חוזי מניות	11	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מטבע-חוץ	16	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מניות ⁽¹⁾	0.10	מודל תמחור אופציות	80.82%-80.82% (80.82%)
		תשואת דיבידנד	0.00%-0.00% (0.00%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	0.34%-0.34% (0.34%)
חוזי סחורות ואחרים	46	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.81%-9.65% (5.67%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	10	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	-	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	548	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2019			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	185	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	67	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.07%-6.71% (0.94%)
חוזי ריבית אחרים	74	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.07%-17.25% (1.05%)
חוזי מטבע-חוץ	(599)	מודל תמחור אופציות	0.66%-4.99% (0.90%)
חוזי מניות	(75)	מודל תמחור נגזרי מניות	
חוזי מניות ⁽¹⁾	16	מודל תמחור אופציות	36.14%-41.95% (36.58%)
תשואת דיבידנד			
		ריבית שקלית לא-צמודה	0.11%-0.97% (0.17%)
חוזי סחורות ואחרים	1	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.07%-16.15% (2.97%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(24)	מודל תמחור אופציות	
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	21	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	704	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2020

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	177	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	113	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.41%-4.47% (1.75%)
חוזי ריבית אחרים	645	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.35%-14.74% (1.68%)
חוזי מטבע-חוץ	464	מודל תמחור אופציות	0.33%-14.44% (1.17%)
חוזי מניות	(223)		0.33%-0.43% (0.34%)
חוזי מניות	17	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מניות ⁽¹⁾	-	מודל תמחור אופציות	76.96%-76.96% (76.96%)
		תשואת דיבידנד	0.00%-0.00% (0.00%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	0.32%-0.32% (0.32%)
חוזי סחורות ואחרים	9	מודל תמחור נגזרי מטבע	1.01%-2.25% (2.00%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	17	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	69	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	502	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יזמות רגולטוריות

משבר הקורונה והמערכת הבנקאית

משבר הקורונה החל בישראל בפברואר 2020. לצד הדאגה הבריאותית לתושבי ישראל, נכנסה המערכת הפיננסית למהלך מואץ ומוגבר ולשינוי דרכי התקשורת לבנקים לטובת האזרח. נוכח משבר הקורונה, בקשות הבנקים וההתאמות הנדרשות בפעילות המערכת הבנקאית, פרסם בנק ישראל במהלך חודש מרץ שורה של הקלות רגולטוריות להתמודדות עם משבר הקורונה -

מאז 19 במרץ ועד 21 באפריל פרסם בנק ישראל, 5 גרסאות של נוהל בנקאי תקין 250 שנתן הקלות בנושאים רבים:

נוהל בנקאי תקין 301 - עבודת הדייקטוריון - דייקטוריון הבנק רשאי לקיים ישיבות דייקטוריון שלא על-ידי כינוס ישיבה פרונטאלית ללא מגבלות שקיימות בהוראה 301 ביחס לדייונים והחלטות שניתן לקבל בישיבות בתקשורת.

נוהל בנקאי תקין 308A - טיפול בתלונות ציבור - מענה לתלונות הציבור יכול להינתן בכתב או בעל פה לפי נסיבות העניין. הטיפול, תשובת הבנק והודעתו ללקוח יתועדו. כמו-כן לפי סעיף 10 נוספה למפקח סמכות בנסיבות חריגות להאריך את זמן התגובה והטיפול במענה על התלונות שיתקבלו.

נוהל בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי" - רשויות המס הודיעו על ארכה בהגשת הדוחות הכספיים וארכה זו תקפה גם במקרים בהם יש חובה לקבל דוח כספי לטובת העמדת אשראי ללווים.

נוהל בנקאי תקין 315 - "מגבלת חבות ענפית" - סך האשראי (בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות) לענף הבינוי והנדל"ן יעלה משיעור של 20% ל-22% מסך-כל חבויות הציבור. הקלה זו תמשיך לחול 24 חודשים גם מיום חזרה לשגרה (כלומר תפוג לכל המוקדם בספטמבר 2022) וזאת כדי לאפשר לבנק לחזור לשיעור של 20%.

נוהל בנקאי תקין 325 - "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" - בימים אלה צפוי שיהיו יותר לקוחות שייקלעו לקשיי תזרים עקב המשבר. התיקונים בהוראה נועדו לאפשר לבנק לכבד חיובים של לקוחות שחורגים ממסגרת האשראי שהועמדה להם ולהעמיד מסגרת אשראי נוספת חד צדדית בהיקף של 5,000 שקל ללקוח פרטי ומאה אלף שקל ללקוח מסחרי, זאת למשך 3 ימים מהיווצרות החריגה.

נוהל בנקאי תקין מספר 326 בנושא ליווי פיננסי - בוטלה ההגדרה כי תוך 14 יום מיום התשלום, על בנק להוציא לרוכש ערבות בגין סכום ששולם באמצעות שובר התשלום.

נוהל בנקאי תקין 329 - "מגבלות למתן הלוואות לדיור" - הבנק יהיה רשאי להעניק הלוואה לכל מטרה במשכון דירה בשיעור מימון עד 70% לעומת השיעור הקיים כיום, 50%. מתן ההלוואה בהתאם להקלה יהיה כפוף להצהרת הלווה כי ההלוואה אינה למטרת רכישת דירה להשקעה. כמו-כן הבנק יכול להסתמך על הכנסות הלווה טרום עידן הקורונה בתנאים מסוימים.

נוהל בנקאי תקין 355 - ניהול המשכיות עסקית - הבנקים רשאים לפעול באופן מצומצם תוך פגיעה מינימלית בשירותי הבנקאות לציבור. כמו-כן אישר הפיקוח על הבנקים הפעלתם של סניפים ניידים בהתאם להיתר כללי לבנקים לפתיחת סניפים ולהעתקתם בעת חירום. השימוש בהיתר לפתיחת הסניפים הניידים יוגבל עד לסימום של המצב הנוכחי או עד להכרזה על שעת חירום ומתן הנחיות אחרות.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא ניהול טכנולוגיית המידע - הבנקים קיבלו תוספת של 6 חודשים לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת, שעד כה בוצע לפחות אחת ל-18 חודשים.

נוהל בנקאי תקין 367 - בנקאות בתקשורת ונוהל בנקאי תקין 420 בנושא משלוח הודעות בתקשורת - כדי לסייע בהנגשת ערוצי תקשורת הקיימים ללקוח, בדגש על האפשרויות לפעילות מרחוק סוכם כי הבנקים רשאים לשלוח ללקוחותיהם באופן יזום, הודעות בערוצי בנקאות בתקשורת, המציעות להם להצטרף לשירותים אלו ומנחות אותם כיצד לבצע זאת, גם ללא חתימה על הסכם בנקאות בתקשורת. כמו-כן עודכן כי יוגדלו היקפי הפעילות שביחס אליהם יחולו ההקלות לעניין זיהוי ואימות מ-50,000 ש"ח ל-100,000 ש"ח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח - הוארכה התקופה מ-5 ימי עסקים ל-14 ימי עסקים מהמועד בו השלים הלקוח את הפעולות הנדרשות.

נוהל בנקאי תקין 439 בנושא חיובים על-פי הרשאה - בנק ישראל מאפשר לבנקים לקבל מהלקוחות הוראות לביטול חיוב על-פי הרשאה או הרשאה לחיוב חשבון באמצעות הטלפון ולא רק באמצעות הודעה בכתב, ובלבד שהשיחה תתועד.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 450 - הליכי גביית חובות - ניתן יהיה לקבל את הסכמת הלקוח להסדר החוב גם באמצעות הטלפון, ללא חתימה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451 - נהלים למתן הלוואות לדיור - הוארכו המועדים אשר במסגרתם על הבנק להנפיק ללקוחות מכתבי כוונות, אישור סילוק והודעות על כך שביטח את הלווה בביטוח מטעמו.

תחילה ותקופת מעבר - ההקלות ניתנו בהוראת שעה שתפוג ביום 30 בספטמבר 2020. המפקח באישור נגיד בנק ישראל רשאי להאריך הוראת שעה זו ב-6 חודשים נוספים.

הקלות נוספות של רגולטורים אחרים

תקנות שעת חירום - שיקים ללא כיסוי - הממשלה אישרה ב-23 במרץ 2020 במשאל טלפוני את תקנות שעת חירום - שיקים ללא כיסוי. תקנות אלו קובעות כי לאור התפשטות נגיף הקורונה בנק לא יגביל חשבון בשל שיקים שסורבו בעת הזו.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבים מקדמיים.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ).

- החוק קובע כי חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). ביום 9 במרץ 2020 השלים הבנק את ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט, כנדרש בחוק להגברת התחרותיות.
- החל מפברואר 2020 הבנק מציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על העסקות המבוצעות על ידם בכרטיסי חיוב חוץ בנקאיים. זאת בהתאם לתיקון להוראות נוהל בנקאי תקין 470 אשר פורסם בחודש נובמבר 2018 ובו הוראות באשר לאופן הצגת המידע.
- כחלק מהגנות הינוקא לחברות כרטיסי האשראי הבנק יידרש לצמצם את מסגרות האשראי שלו ב-50% ביחס למסגרות האשראי שהקצה בשנת 2015, זאת עד חודש פברואר 2021. לאחר מכן לא יוכל הבנק לצמוח בהיקף המסגרות במשך 3 שנים נוספות. הבנק נערך לעמוד בלוח הזמנים כנדרש.

החוק לניוד חשבונות בין בנקים באופן מקוון

בחודש פברואר 2018 אושר בכנסת החוק להקמת מערכת ניוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי החוק - הבנקים יחויבו לאפשר מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבוע ימי עסקים וללא עלות ללקוח, בחודש פברואר 2021 יכנס החוק לתוקף עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. הוחלט כי חברת מס"ב תנהל את הפרויקט והחברה העבירה לוחות זמנים לביצוע לפיקוח על הבנקים ולכל הבנקים החברים.

בחודש יוני 2019 פרסמה נגידת בנק ישראל כללים ראשוניים מכח החוק העוסקים בסוגי חשבונות אשר הבנקים יחויבו לאפשר את ניודם במסגרת המערכת. על-פי נתוני בנק ישראל, כ-80% מחשבונות עו"ש למשקי בית יהיו ניתנים לניוד במערכת.

בחודש יוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת כללים לסוגי המוצרים אשר ינידו במסגרת המערכת - ביניהם הרשאות לחיוב החשבון, ניהול יתרת חובה בשקלים ובמטבע-חוץ, ניהול ניירות-ערך ועוד. ב-16 בדצמבר 2019, פרסם בנק ישראל את כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים) וכן את ניהול בנקאי תקין 448 - העברת הפעילות הפיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון. אשר מסדיר את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בניוד, והמפרטת את החובות החלות על כל אחד מהם.

הרפורמה בשירותי התשלום

בחודש ינואר 2019, פורסם חוק שירותי תשלום, ולאחר דחייה יכנס לתוקף ב-14 באוקטובר 2020. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב ולמעשה מחיל הגנות צרכניות שהיו שמורות עד עתה לעולם הכרטיסים גם על אמצעי תשלום בבנקים כגון העברות מחשבון והרשאות לחיוב חשבון. בנוסף, יוחלו הגנות גם על אמצעי תשלום חדשניים כגון אפליקציות תשלומים, ארנק אלקטרוני ועוד. היערכות הבנק נדרשת בעיקר בנושא התאמת החוזים, הגילוי הנאות וההודעות הנדרשות לגבי כלל אמצעי התשלום שהבנק מעמיד ללקוחותיו, בנושא החובה והאחריות המוטלות על הבנק לעניין שימוש לרעה ובנושא ההרשאות לחיוב חשבון, אשר החוק מקדיש לו פרק ייחודי. הבנק נערך לעמוד בלוח הזמנים כנדרש.

בנקאות פתוחה - OPEN API

במסגרת החוק להגברת התחרות במערכת הבנקאית, יזם בנק ישראל, נוהל בנקאות פתוחה. הנוהל קובע כללים לגבי צפייה של צד ג' במידע פיננסי של הלקוח. בנוהל נקבע כי תינתן גישה למידע של לקוחות שסיכמו לכך בשיטת OPEN API (בנקאות פתוחה) כך שהבנקים יאפשרו חיבור מאובטח של צדדים שלישיים למאגרי המידע שלהם, ולאחר קבלת הרשאת לקוח יוכלו הצדדים השלישיים לתת שירותי השוואת עלויות ואיסוף מידע פיננסי. בפועל הבנק חויב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו ללקוחות שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API.

ב-7 באפריל 2020 פרסם בנק ישראל לוחות זמנים מעודכנים: החל מ-31 במרץ 2021 הבנקים אמורים להיות מוכנים עם מודל הסכמה, יתרות ותנועות עו"ש; 10 באוקטובר 2021 - פירוט תנועות בכרטיסי חיוב, בנקאיים או חוץ בנקאיים וגישה למתן הוראת העברת תשלום מחשבון הבנק של הלקוח; 31 במרץ 2022 - גישה למידע נוסף של הלקוח: האשראי וההלוואות, הפיקדונות והחסכונות ומידע על תיק ניירות-ערך של הלקוח.

הראות ויזמות מהותיות נוספות בשנת 2019

- לשכת שירותי מחשב - במרץ 2019 נבחרה חברת TCS כספק הזוכה לקבלת מענק ממשרד האוצר להקמת לשכת מחשב שתקים תשתית מחשב ותספק שירותי מחשב בנקאיים כוללים לגופים פיננסיים. בשלב הראשון תקבל TCS, בכפוף לעמידה באבני הדרך, מענק של 105 מיליון ש"ח, אשר יגדל בתנאים מסוימים עד לסכום מקסימלי של 200 מיליון ש"ח. באוגוסט 2019 הורתה המפקחת על הבנקים לבנקים להיערך להתחבר ללשכת שירותי מחשב במהלך 2020. הבנק נערך לעמוד בהוראה כנדרש.
  - ביום 18 בפברואר 2020 פורסמה טיוטה שנייה של ניהול בנקאי תקין ניהול אשראי צרכני והוצגה בוועדה המייעצת של בנק ישראל. מטרת ההוראה לקבוע סטנדרטים מינימליים ונורמות התנהגות המצופות בפעילות המערכת הבנקאית מול משקי הבית. בין היתר:
    - הגבלת היקף האשראי הקמעונאי ליכולתו הפיננסית של הלקוח והימנעות מהעמדת אשראי העלול להוות נטל מופרז על משק הבית.
    - הקפדה על תהליכי שיווק נאותים מול לקוחות.
    - הקפדה על מתן גילוי ענייני ושלם ללקוח.
    - להבטיח שמנגנוני התגמול בבנק אינם מעודדים התנהלות שאינה הוגנת.
- יזמות רגולטוריות אלו משפיעות לעיתים לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות לעיתים להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. הבנק בוחן את המשמעותיות הכוללת של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

ביאור 17 השפעות התפשטות נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 התפשט נגיף הקורונה בקצב מהיר ברחבי העולם, ובתגובה לכך ננקטו על-ידי ממשלות לרבות בישראל צעדי התגוננות כגון הגבלת מעבר בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף ואמצעי התגוננות אלו גרמים לפגיעה כלכלית מהותית ומגמות שליליות בכלכלה העולמית ובכלכלה הישראלית ולפגיעה בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי. בתגובה, ממשלות ובנקים מרכזיים בעולם לרבות בישראל נוקטים במגוון צעדים ובכללם מענקים, הלוואות, התערבות בשוקי ההון ועוד.

התפשטות הנגיף מביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וקיימות וצפיות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. כמו-כן להורדת ריביות לזמן קצר על-ידי הבנקים המרכזיים, אלה שהתרחשו והורדות נוספות שעשויות להתבצע, השפעה על קיטון בהכנסות המימון והריבית העתידית של הבנק. זאת בנוסף לירידות בשערי נכסים סחירים ושינוי במרווחי אגרות-חוב אשר יוצרים השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק והשפעות נוספות. בהיבט התפעולי ובהיבטי המשכיות עסקית נקט הבנק בשורה של תהליכים ואמצעים ובכללם עבודה מרוחקת, דילול ו/או פיצול יחידות, שינויים באופן פעילות הסניפים והפעילות מול הלקוחות, דחיית תשלומי משכנתאות והלוואות ועוד.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרץ 2020 את דרישות ההון מהבנקים במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקחת על הבנקים, יעדי הלימות הון ודיבידנדים, ראה [ביאור 9](#) לעיל.

ברבעון זה, בעקבות התפשטות הנגיף, רשם הבנק גידול בהוצאות להפסדי אשראי בסך של כ-757 מיליון ש"ח. עיקר הגידול הינו בשל הגדלת היקף ההפרשה הקבוצתית בסך של כ-603 מיליון ש"ח וכן בשל גידול בהפרשה הפרטנית בסך של כ-154 מיליון ש"ח, בעיקר בגין לוויים בתחום האנרגיה, שנפגעו מהמשבר או מנזרותיו. הגידול האמור הינו בהמשך לגידול בהוצאות להפסדי אשראי בסך של כ-676 מיליון ש"ח שנרשמו במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2019 (שפורסמו במחצית השנייה של חודש מרץ 2020 לאחר התפשטות הקורונה), לנוכח השלכות התפשטות הנגיף כאמור לעיל. בהקשר זה, נציין כי בעקבות אירוע הקורונה נדחו בחודש מרץ 2020 תשלומי הלוואות (קרן ו/או ריבית), אשר בהתאם לאמור בבאור 2.ג.1 לעיל לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעיית, בהיקף של כ-897 מיליון ש"ח. תשלומים נוספים נדחו ברבעון השני של שנת 2020. בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, רשם הבנק ברבעון זה וברבעון הקודם גידול בהוצאות להפסדי אשראי בסכום כולל של כ-1,433 מיליון ש"ח, זאת מעבר לשינוי בהפרשות להפסדי אשראי שאינן קשורות לאירוע הקורונה.

ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הריבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, יצרו השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. במהלך הרבעון, חלה ירידה של כ-705 מיליון ש"ח בשווי תיק המניות ותיק אגרות-חוב הזמין למכירה. השפעת ירידה זו על ההון מתמתנת בשל זקיפה להון של השפעות מקוזזות הנובעות בעיקר מפתחת מרווחי האשראי לפיהם נקבעת ריבית ההיוון של ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית ולגידול מקביל בהון בסך של כ-662 מיליון ש"ח. נציין כי במהלך חודש אפריל חלה התאוששות מסוימת בשווקים הפיננסיים אשר מיתנה את ההשפעות הנ"ל.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזר בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרך כלל במועד קבוע מראש.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינ"ל לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום הלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan

אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

מ
 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 8, 41, 42, 44, 73, 138, 139, 140, 141,
 181, 184
 מגזרי פעילות פיקוחיים 7, 8, 35, 36, 40, 41, 73, 126, 128, 130, 132,
 134, 136, 138, 139, 140, 193
 מדינות זרות 28
 מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 110
 מימון ממונף 8, 60
 מינוף 8, 12, 34, 73, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113
 מסגרות אשראי 27, 38, 85, 158, 176, 185, 190

נ
 נגזרים 8, 21, 27, 30, 38, 43, 49, 50, 51, 53, 54, 60, 73, 78, 79, 80, 81,
 86, 87, 88, 89, 101, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 160, 161,
 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 192, 193,
 195, 198, 199, 201, 202, 203, 204
 נזילות 7, 12, 14, 17, 18, 19, 31, 42, 52, 63, 64, 67, 113, 114, 125, 178,
 188
 ניהול סיכונים 188
 ניירות-ערך 8, 11, 14, 19, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 42, 49, 50, 51, 53,
 73, 78, 81, 82, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 112, 114, 115, 126,
 141, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156,
 157, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 172, 177, 178,
 185, 186, 190, 198, 200, 204
 נכסים אחרים 49, 50, 51, 78, 81, 84, 96, 97, 98, 141, 142, 143, 144,
 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 160, 161,
 162, 199
 נכסי סיכון 33, 108, 128, 132, 136

ס
 סיבר 14, 42, 64, 67
 סיכון אשראי 7, 8, 14, 18, 19, 23, 27, 33, 35, 39, 42, 43, 45, 46, 48,
 49, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 60, 67, 73, 85, 97, 98, 99, 108, 123, 124,
 125, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155,
 156, 157, 158, 159, 163, 164, 165, 166, 176, 186, 194, 196
 סיכונים אחרים 7, 66, 67
 סיכון מוניטין 14, 42, 66, 67
 סיכון מימון 63
 סיכון נזילות 7, 12, 14, 42, 63, 67, 125
 סיכון רגולטורי 14, 42
 סיכון ריבית 14, 31, 42, 61, 67
 סיכון שוק 7, 14, 42, 61, 67, 125
 סיכון תפעולי 7, 14, 18, 33, 42, 64, 66, 67, 108, 125

א
 איגוח 87, 204
 אשראי לציבור 8, 14, 23, 26, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 73, 78,
 82, 85, 96, 97, 98, 99, 128, 132, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144,
 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159,
 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 193, 196,
 198, 203, 204

ג
 גידור 21, 38, 43, 85, 87, 89, 122, 192, 193

ד
 דיבידנד 8, 14, 30, 31, 79, 80, 82, 87, 107, 173, 174, 175

ה
 הון והלימות הון 42
 הון מניות 79, 80
 הלבנת הון 18, 66, 117, 190
 הלוואות לדיור 8, 26, 27, 36, 40, 41, 44, 45, 49, 50, 51, 54, 55, 85, 96,
 97, 98, 99, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143,
 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 157, 158, 176, 181, 187, 188
 הליכים משפטיים 18, 114, 115
 הסכם שכר 106
 הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 148, 149, 150
 הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 23, 196

ו
 ועדת שטרומ 177, 185

ז
 זכויות עובדים 19, 63, 73, 81, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 162, 178

ח
 חובות פגומים 13, 14, 45, 46, 47, 53, 96, 97, 98, 128, 132, 136, 144,
 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 163, 198

ע

עמלות 8, 13, 14, 20, 23, 24, 35, 36, 40, 41, 42, 76, 116, 126, 130, 134,
138, 139, 140, 141, 148, 181, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 193, 197, 198
ענפי משק 8, 16, 19, 26, 27, 29, 35, 51, 53, 60

פ

פיקדונות הציבור 14, 26, 29, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 73, 78, 85, 86,
100, 128, 132, 136, 138, 139, 140, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 185,
186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 200, 201, 203

ר

רגולציה 18, 19, 66, 67, 187
רווח למניה 76

ש

שווי הוגן 9, 21, 25, 30, 43, 61, 62, 73, 77, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94,
95, 102, 121, 122, 123, 124, 125, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170,
171, 172, 173, 174, 175, 176, 195

ת

תגמול 79, 80, 106, 204
תיק בנקאי 61, 62
תיק למסחר 28
תשלום מבוסס מניות 79, 80, 81